

Realitat dels Fons de Cooperació 2001-2003

CONFEDERACIÓ DE FONDS DE COOPERACIÓ I SOLIDARITAT

Portaferrissa, 13 bis, entl. 1a
08002 Barcelona
Tel. 93 412 26 02 – Fax 93 301 90 88
cfondos@confederaciofons.org
www.confederaciofons.org

Col·lecció:
Cooperació Municipal al Desenvolupament núm. 6

Editat per:

**Confederació
de Fons de
Cooperació i
Solidaritat**

Portaferrissa, 13 bis, entl.1a
08002 Barcelona
Tel. 93 412 26 02
Fax. 93 301 90 88
cfondos@confederaciofons.org

Realitat dels Fons de Cooperació 2001-2003
© Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat
Dipòsit Legal: B-51.767-2003 / Desembre 2003

Muntatge: ABC Disseny
Impressió: Agpograf

ÍNDIX

Presentació.....	5
I. Què és un Fons de Cooperació i Solidaritat	7
II. Què és la Confederació de Fons de Cooperació	15
III. Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.....	29
IV. Euskal Fundoa- Asociación de Entidades Locales Vascas Cooperantes	45
V. Fons Valencià per la Solidaritat	57
VI. Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació	69
VII. Fons Menorquí de Cooperació	83
VIII. Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade	93
IX. Fons Pitiús de Cooperació	101
X. Fondo Andaluz de Municipios para la Solidaridad Internacional	109
XI. Fondo Extremeño Local de Cooperación al Desarrollo	119
Annex: Membres de la Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat	125

Presentació

Ara fa tres anys que us vàrem presentar la *Memòria 1999-2000*, primera visió de conjunt de la realitat dels Fons de Cooperació aleshores existents.

D'aleshores ençà hem assistit a un creixement extraordinari de la cooperació descentralitzada, tant quantitativament com qualitativa. Segons previsions del Pla Anual de Cooperació Internacional per al 2003, la cooperació que duen a terme les administracions públiques d'àmbit no estatal representarà més del 22% de l'ajuda oficial al desenvolupament bilateral. D'altra banda, cada cop són més les comunitats autònomes que es doten del marc legislatiu necessari per garantir una cooperació al desenvolupament coherent i eficaç, reconeixent el paper dels Fons de Cooperació com a espais de coordinació i enfortiment d'un model propi de cooperació.

Els Fons de Cooperació no han restat, doncs, al marge d'aquesta dinàmica, ans al contrari, n'han estat uns clars exponents: s'ha incrementat el nombre de fons que constitueixen la Confederació, que són 9 en total: Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, Euskal Fondoa-Asociación de Entidades Locales Vascas Cooperantes, Fons Valencià per la Solidaritat, Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, Fons Menorquí de Cooperació, Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade, Fons Pitiús de Cooperació, Fondo Andaluz de Municipios para la Solidaridad Internacional i Fondo Extremeño Local de Cooperación al Desarrollo, i hi ha diversos processos emergents que ben aviat donaran lloc a nous fons. Alhora, els Fons també s'han anat consolidant: el volum de recursos que gestionen s'ha incrementat de forma considerable i el model de cooperació que duen a terme ha esdevingut un punt de referència no només a l'àmbit autonòmic i estatal, sinó també a l'europeu i internacional.

Aquest procés d'enfortiment evidentment no s'ha tancat, resta molt de camí per endavant i molts reptes per superar, però mentrestant us volem oferir una mirada sobre les iniciatives que duem a terme conjuntament com a Confederació, així com una perspectiva general de la tasca que desenvolupa cadascun dels Fons de Cooperació que la conformen.

Joan Aguado i Masdeu

President de la Confederació de Fons de Cooperació

President del Fons Català

Alcalde de Vilafranca del Penedès

Què és un Fons de Cooperació i Solidaritat

Un Fons de Cooperació i Solidaritat és un organisme sense ànim de lucre on s'apleguen ajuntaments i altres institucions públiques i privades amb els següents objectius:

- Contribuir al desenvolupament dels països empobrits del planeta mitjançant la constitució i la gestió d'un fons econòmic, que possibiliti una cooperació descentralitzada i que incideixi en el desenvolupament humà i sostenible dels pobles del Sud.
- Administrar i gestionar els fons econòmics lliurats al Fons per a projectes d'ajuda als països empobrits, i per a campanyes de sensibilització sobre les causes que provoquen l'actual desequilibri en el repartiment de la riquesa entre els pobles del Nord i del Sud.
- Fomentar i donar suport als esforços de les institucions oficials, entitats i associacions, per tal de crear un clima d'opinió favorable entre la ciutadania per a la promoció d'un nou ordre econòmic internacional.
- Estimular la participació ciutadana en els projectes de cooperació amb els països empobrits i en la construcció d'una democràcia més participativa, mitjançant campanyes i informacions adequades.
- Col·laborar per tal que sigui una realitat la destinació mínima del 0,7% del producte interior brut a ajuda pública per als països empobrits, segons els acords de les Nacions Unides subscrits per l'Estat espanyol.
- Esdevenir una veu ètica col·lectiva, que denunciï qualsevol situació que atempti de manera greu contra els drets humans, i que pugui presentar propostes de llei i propostes de resolució en favor de la solidaritat i la cooperació en qualsevol àmbit de representació política.

Model de Fons: característiques i avantatges

- Un Fons és un organisme sense ànim de lucre.
- Està integrat per institucions públiques locals: ajuntaments, consells comarcals, mancomunitats, diputacions i també compta amb la participació del govern autonòmic, de manera unitària, independentment dels partits polítics que les liderin.
- Gestiona de forma democràtica i participativa un fons econòmic amb l'objectiu de contribuir al desenvolupament integral de les persones i les comunitats del Sud, i a la sensibilització ciutadana en l'àmbit local.
- Assegura el control i la transparència de la seva gestió, així com el consens en els objectius i prioritats.
- Limita les despeses administratives i d'estructura a un màxim del 10% dels recursos econòmics disponibles.
- Assegura la continuïtat dels projectes, garantint que el finançament no dependrà de canvis sobtats, tant en l'àmbit polític com per l'esclat de situacions d'emergència als països del Sud.
- Col·labora directament amb la població dels països del Sud, propiciant així la relació Nord-Sud amb l'objectiu d'avançar cap a la construcció d'un món més just i solidari.
- Facilita el treball de les administracions locals en temes de cooperació, sense necessitat de crear un model de cooperació propi a cada ajuntament o diputació, evitant duplicitats, despeses de gestió i models de desenvolupament diversos i, de vegades, incoherents.
- Facilita també la relació administració-ONG i grups de base que optin per presentar els seus projectes de desenvolupament i programes de sensibilització, evitant la dispersió, i amb unes bases úniques.
- Gestiona de manera conjunta els projectes i accions de desenvolupament dels pobles empobrits, establint criteris que puguin fomentar el desenvolupament humà i sostenible, donant suport a projectes més grans.
- Possibilita equips tècnics per facilitar l'avaluació, el control i la transparència de la gestió dels projectes.

Model de Fons: Decàleg

Els Fons que conformen la Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat han establert un seguit de punts que defineixen el model de Fons de Cooperació que reconeixen com a tal. Aquests trets han de ser compartits tots ells i constitueixen una mena de *decàleg d'obligat compliment* per als organismes que vulguin ser considerats com a Fons i integrar-se a la Confederació:

1. **Entitat autònoma legalment constituïda sense ànim de lucre** (associació o consorci).
2. **Àmbit territorial:** ha de néixer en una determinada comunitat, amb identitat pròpia, de forma que aquest marc sigui l'àmbit de referència unitària del municipalisme, amb tota l'especificitat que això comporta. Conseqüent amb això, l'àrea territorial de presència del Fons ha de ser, en el cas de l'actual Estat espanyol, com a mínim el d'una comunitat autònoma o país (excepte les realitats derivades de la insularitat geogràfica). Pel que fa al nivell europeu, es considerarà l'àmbit de regions.
3. **Membres:** integrada majoritàriament per administracions públiques locals, i també per altres administracions públiques, sense exclusions a priori (base política plural). La seva adhesió al Fons serà acordada en el Plenari de cada organisme per temps indefinit.
4. **Objecte:** constitució i gestió d'un fons econòmic destinat al finançament de projectes i iniciatives de solidaritat.
5. **Objectius estatutaris comuns:**
  - a) Contribuir al desenvolupament dels països del Tercer Món, mitjançant la constitució i la gestió d'un fons econòmic, que possibiliti una cooperació descentralitzada i que promogui un desenvolupament sostenible.
  - b) Administrar i gestionar els fons econòmics lliurats al Fons per a projectes d'ajuda al Tercer Món i campanyes de sensibilització sobre la cooperació al desenvolupament.
  - c) Fomentar i donar suport als esforços de les institucions oficials, entitats i associacions, per tal de crear un clima d'opinió pública favorable a la promoció d'un nou ordre econòmic internacional.
  - d) Estimular la participació ciutadana, mitjançant campanyes i informacions adequades, en els projectes de cooperació amb el Tercer Món.
  - e) Col·laborar per tal que sigui una realitat la destinació mínima del 0,7% del producte interior brut a l'ajuda pública als països subdesenvolupats, segons els acords de les Nacions Unides subscriïdes per l'Estat Espanyol.

- f) Esdevenir una veu ètica col·lectiva que denunciï qualsevol situació que atempti de manera greu contra els drets humans als països del Sud i que pugui presentar propostes de llei i propostes de resolució en favor de la solidaritat i la cooperació en qualsevol àmbit de representació política.
6. **Implantació:** comptar amb suports necessaris dins del món local, procurant l'acostament i suport del teixit social (associatiu, moviments socials).
7. **Estructura de funcionament:**
- **Política** (Junta Directiva elegida per l'Assemblea de Socis i sense retribució econòmica)
  - **Tècnica** (personal tècnic amb contracte laboral).
8. **Programació d'activitats**, que ha de comptar amb:
- **Pla de treball** (com a mínim anual) que inclogui:
    - La gestió conjunta dels recursos de les administracions membres amb destinació a projectes o iniciatives de solidaritat conjunts.
    - L'enfortiment de les iniciatives que promoguin el desenvolupament local dels països del sud (indistintament si es fa per cooperació directa o no, i si es fa o no a través de l'entitats socials o d'administracions locals)
    - La promoció del paper del poder local i aprofundiment de la democràcia local al Sud, al Nord i de la seva incidència a nivell internacional, així com l'apropament entre els pobles.
  - **Pressupost:** dins del pressupost de despeses cal que es destini, com a mínim, el 90% dels recursos a activitats de cooperació, sensibilització i/o emergència, i el **10% com a màxim a despeses de gestió**.
9. **Transparència i control de la gestió:** garantida mitjançant la realització d'una auditoria externa anual.
10. **Orientar la seva filosofia i estratègies d'actuació en el que s'anomena cooperació descentralitzada**, tal com es recull a la *Guia sobre la cooperació descentralitzada*, publicada per la Confederació dins de la col·lecció *Cooperació municipal al desenvolupament*.

Marc legal de referència

Àmbit estatal

La **Llei espanyola de Cooperació Internacional al Desenvolupament 23/1998**, de 7 de juliol, que reconeix explícitament la cooperació al desenvolupament que es realitza des de les comunitats autònomes i els ens locals, preveu a l'article 23, a l'apartat corresponent a la Comissió Interterritorial, que *"reglamentàriament s'ha de regular la seva composició i funcionament tot garantint la presència i la intervenció de les comunitats autònomes, entitats locals o d'aquelles instàncies de coordinació supramunicipal en les quals aquestes deleguin expressament"*.

En el reglament que desenvolupa la composició i funcions de la **Comissió Interterritorial** (Reial Decret 22/2000, de 14 de gener) està explícitament reconegut el paper dels Fons de Cooperació en dir, a l'article 4, que *"19 representants de les entitats locals que gestionen fons conceptuats en els seus respectius pressupostos com a ajuda oficial per al desenvolupament, o d'instàncies supramunicipals en les quals aquestes expressament deleguin, en particular els Fons de Cooperació i Solidaritat, han de ser escollits per l'associació de l'àmbit estatal amb major implantació, d'acord amb els propis procediments interns."*

Àmbit autonòmic

Darrerament s'han posat en marxa processos d'elaboració i aprovació de lleis de cooperació en diverses comunitats autònomes, que incorporen referències expresses al paper dels Fons de Cooperació i Solidaritat.

Concretament, a **Catalunya**, la **Llei de cooperació al desenvolupament 26/2001**, de 31 de desembre, estableix a l'article 23 la creació d'una Comissió de Coordinació amb els Ens Locals, el punt cinquè del qual diu: *"La Comissió de Coordinació amb els Ens Locals té composició paritària, i hi participen representants dels departaments i els organismes de la Generalitat, dels ens territorials i locals designats per llurs entitats representatives, i del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament. La Comissió és presidida pel conseller o consellera competent en matèria d'actuacions exteriors, que pot delegar en el director o directora general que correspongui."*

En el procés de desenvolupament del reglament que regula els òrgans de coordinació i col·laboració i els òrgans consultius d'aquesta Llei, el Fons Català hi ha tingut un paper molt actiu, que li ha permès d'obtenir un alt grau de representació, tant qualitativa com quantitativa, tal i com es recull al Decret 105/2003, de 15 d'abril. A la **Comissió de Coordinació amb els Ens Locals**, que té funcions informatives, consultives i de coordinació, hi participa amb 1 vicepresidència, 3 vocalies i l'assistència amb veu i sense vot de la persona titular de la gerència del Fons (article 17). Pel que fa al **Consell de Cooperació al Desenvolupament**, òrgan consultiu i de participació de la comunitat catalana a l'àmbit de la cooperació al desenvolupament, el Fons Català hi té una vocalia (article 20).

D'altra banda, la **Llei relativa a la cooperació per al desenvolupament** aprovada per les Corts d'**Aragó** el 14 de desembre de 2000, inclou a la disposició addicional segona la creació d'un Fons Aragonès de Cooperació per al Desenvolupament:

- 1. L'administració de la Comunitat autònoma d'Aragó ha de promoure la constitució d'un **Fons Aragonès de Cooperació per al Desenvolupament**, que s'ha de constituir, mitjançant decisió voluntària, amb les aportacions econòmiques de les Administracions públiques aragoneses, de les organitzacions no governamentals de cooperació per al desenvolupament i de les entitats que treballin en aquest àmbit, així com de les aportacions privades a què pugui tenir lloc a fi d'augmentar i coordinar l'ajuda a la cooperació per al desenvolupament.*
- 2. Aquest Fons s'ha de crear en el termini de divuit mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei."*

En el Decret 22/2002, de 22 de gener, del Govern d'Aragó, pel qual s'aprova el Reglament del **Consell Aragonès de Cooperació per al Desenvolupament**, òrgan de consulta i assessorament en matèria de solidaritat internacional i cooperació per al desenvolupament previst a l'esmentada Llei, s'especifica igualment que en la seva composició ha de participar com a vocal un representant del Fondo Aragonés de Cooperació (article 3).

A **Castella-La Manxa**, la **Llei de Cooperació Internacional per al Desenvolupament**, aprovada el 13 de febrer de 2003, preveu al Capítol V la creació d'un **Fons Castellano-Manxec de Cooperació**, i en determina tant la constitució com la composició i origen dels recursos (articles 11 i 12). Estableix igualment que la Junta de Comunidades de Castilla-La Mancha ha de promoure la participació de les Corporacions Locals i de les persones físiques i jurídiques al Fons, tot preveient incentius fiscals per a les persones donants, així com prioritat en concessió d'ajuts i subvencions de la Junta a aquelles Corporacions Locals i empreses o entitats que hi facin aportacions (articles 13 i 14).

Més recentment, la **Llei 3/2003, de 19 de juny, de cooperació per al desenvolupament de Galícia** reconeix, a la seva part introductòria, el paper que ha tingut el Fondo Galego en el desenvolupament d'un model propi de cooperació local:

*“Així mateix, la creació del **Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade**, amb suport de la Federació Gallega de Municipis i Províncies i l'Administració autonòmica, va permetre l'assumpció per part del municipalisme gallec d'una línia d'actuació pròpia, per la qual es promou la participació en projectes i programes de cooperació, evita atomitzacions o duplicitats i postula la pràctica d'una cooperació que en cap cas anul·la l'autonomia de cadascú.”*

D'altra banda, la mateixa llei estableix, a l'article 20, la participació del Fondo a la **Comissió Interterritorial de Cooperació per al Desenvolupament**, òrgan de coordinació i col·laboració entre la Xunta i les administracions locals: *“3. La composició i el funcionament de la Comissió Interterritorial de Cooperació per al Desenvolupament s'ha de determinar reglamentàriament. En qualsevol cas, ha de tenir composició paritària i hi han de participar representants del Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade.”*

Què és la Confederació de Fons de Cooperació

La Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat és un marc de coordinació i de representació conjunta en totes aquelles temàtiques que, per la seva importància, afecten els interessos comuns dels diversos Fons de Cooperació i Solidaritat existents a l'Estat espanyol.

La Confederació de Fons va néixer al setembre de 1995 amb la certesa que existeix una àmplia coincidència de plantejaments entre els diversos Fons, tot i que cadascun hagi nascut a partir d'uns orígens diferents en cada àmbit territorial, i per tant, amb una identitat pròpia. És per això que des del seu moment fundacional s'acordà funcionar d'una manera coordinada, però amb total independència. Actualment la Confederació de Fons està formada pels 9 Fons fins ara existents a l'Estat que, segons la data de constitució, són: ***Fons Català de Cooperació al Desenvolupament*** (1986), ***Euskal Fundoa-Asociación de Entidades Locales Vascas Cooperantes*** (1988-96), ***Fons Valencià per la Solidaritat*** (1992), ***Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació*** (1993), ***Fons Menorquí de Cooperació*** (1993), ***Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade*** (1997), ***Fons Pitiús de Cooperació*** (1999), ***Fondo Andaluz de Municipios para la Solidaridad Internacional*** (2000) i ***Fondo Extremeño Local de Cooperación al Desarrollo*** (2002).

Actualment, són ***més de 650 les institucions públiques associades*** dels diferents Fons que formen la Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat. L'any 2002 entre tots els Fons varen gestionar més de 10,6 milions d'euros. A la taula es mostren les xifres desglossades de cadascun dels membres de la Confederació de Fons.

Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat	Data de creació	Institucions públiques associades	Recursos gestionats 2002 (a)
Fons Català	1986	258	3.945
Euskal Fundoia	1988-96	78	1.081
Fons València	1992	88	1.031
Fons Mallorca	1993	57	2.212
Fons Menorca	1993	10	924
Fondo Galego	1997	64	325
Fons Pitiús	1999	5	796
Fondo Andaluz	2000	39	371
Fondo Extremeño	2002	52	—
TOTAL		651	10.685

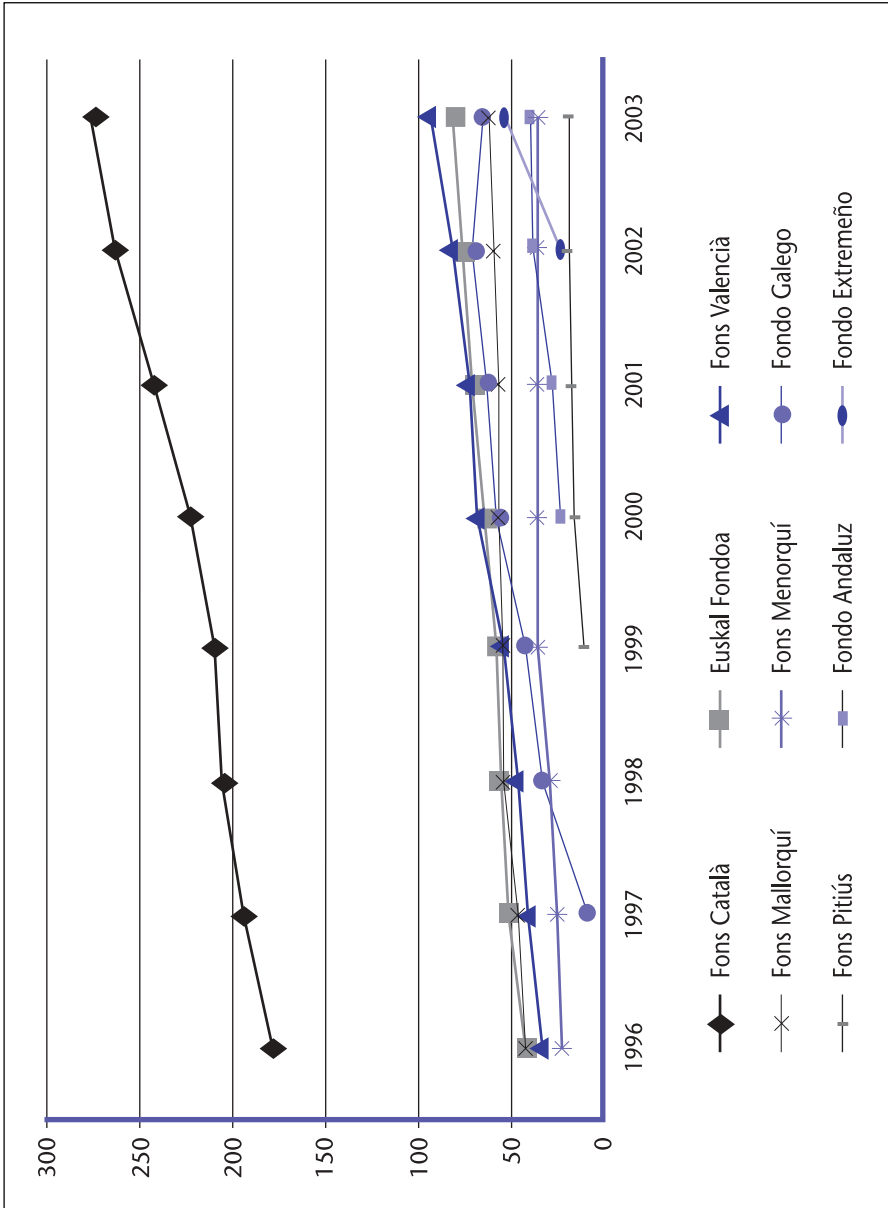
TAULA 1. Institucions públiques associades i recursos gestionats per cada Fons (a): milers d'euros

Els sectors geogràfics prioritaris on es varen desenvolupar els projectes aprovats els anys 2001-2002 són Amèrica Central, Mèxic i Carib (43%), Àfrica (19%) i Amèrica del Sud (19%). La resta dels projectes es varen dur a terme a l'Estat espanyol, per a realitzar tasques de sensibilització (13%), a Àsia (5%) i als Balcans (1%).

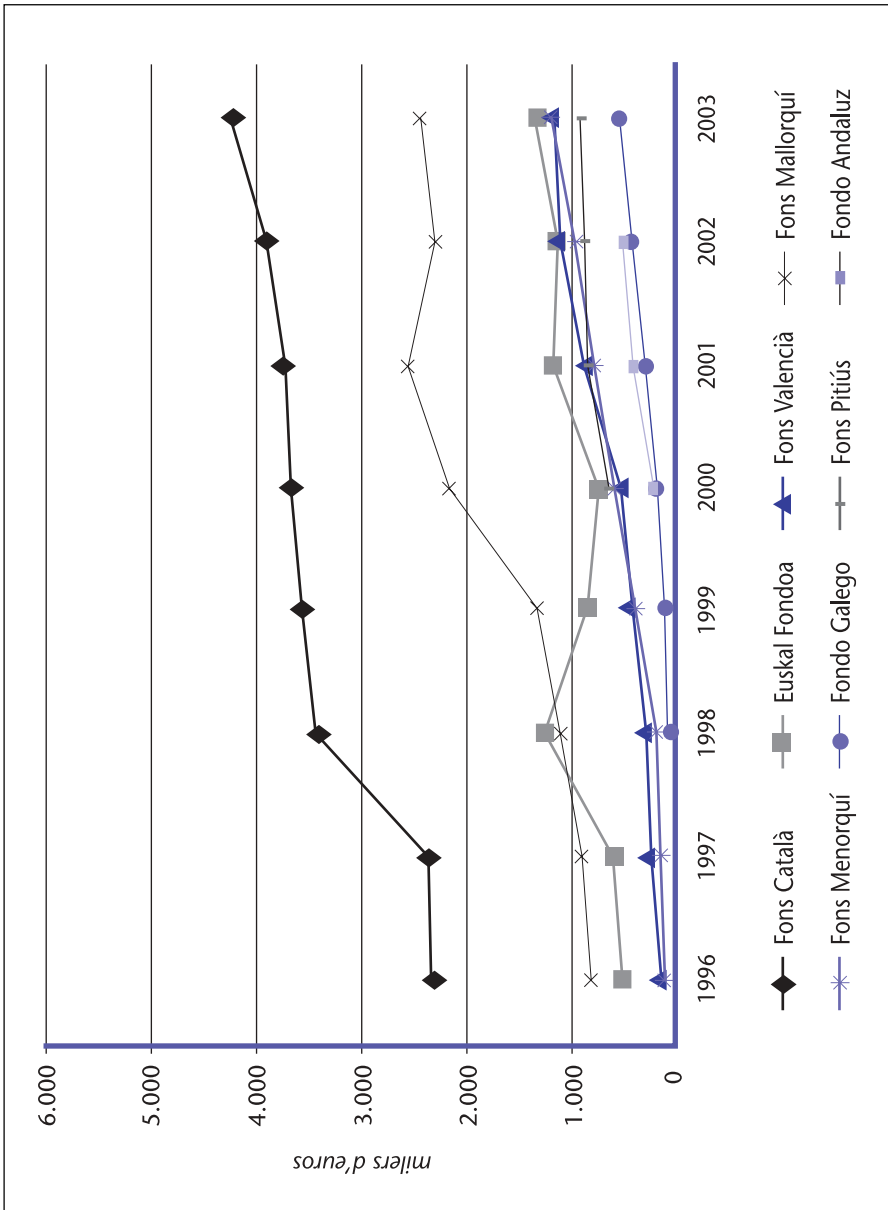
A les gràfiques 1 i 2 es mostra respectivament l'evolució del nombre de socis i dels recursos gestionats pels Fons de Cooperació en el període 1996-2003.

GRÀFICA 1. Evolució del nombre de socis dels Fons de Cooperació en el període 1996-2003

GRÀFICA 2. Evolució dels recursos gestionats pels Fons de Cooperació en el període 1996-2003

Objectius

Les tasques pròpies de la Confederació de Fons són:

- Contribuir a impulsar la cooperació descentralitzada dins i fora dels àmbits territorials dels seus membres, així com afavorir-ne la vertebració en xarxes.
- Ser interlocutor comú i estable davant les institucions estatals, europees i mundials amb plantejaments coincidents.
- Consolidar instruments de treball i gestió coordinats per aconseguir un aprenentatge mutu i l'establiment de criteris comuns d'anàlisi, avaluació, control i seguiment dels projectes.
- Promoure projectes de sensibilització compartits.

Òrgans de govern i administració

El *Consell Confederal* és l'òrgan de govern i d'administració de la Confederació, elegit per l'Assemblea General per un període de 2 anys i format per un representant de cada Fons membre. Actualment els càrrecs estan distribuïts de la següent manera, essent-ne representant el/la president/a dels respectius Fons:

Presidència: Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.

Vicepresidència: Fons Valencià per la Solidaritat.

Secretaria: Euskal Fundazioa-Asociación de Entidades Locales Vascas Cooperantes.

Tresoreria: Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació.

Vocalies: Fons Menorquí de Cooperació.
Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade.
Fons Pitiús de Cooperació.
Fondo Andaluz de Municipios para la Solidaridad Internacional.
Fondo Extremeño Local de Cooperación al Desarrollo.

Presència institucional

La Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat va dur a terme una tasca important de seguiment del procés d'aprovació de la **Llei de Cooperació al Desenvolupament** de l'Estat espanyol, de manera que el text aprovat pel Parlament el juliol de 1998 recull algunes de les esmenes presentades per la Confederació de Fons als diferents grups parlamentaris, en les quals se subratllava la importància de la cooperació descentralitzada com a via de participació dels diferents ens locals en la cooperació al desenvolupament.

D'altra banda, es va aconseguir garantir la presència dels Fons de Cooperació a la **Comissió Interterritorial**, òrgan de representació de les institucions locals, autonòmiques i centrals per a la coordinació de les polítiques de cooperació al desenvolupament de l'Estat espanyol. Així ho preveu l'article 4 del reglament que estableix la composició i funcions d'aquesta Comissió (BOE núm.13; Reial Decret 22/2000 de 14 de gener):

«d) 19 representants de les entitats locals que gestionen fons conceptuats en els seus respectius pressupostos com a ajuda oficial per al desenvolupament, o d'instàncies supramunicipals en les quals aquestes expressament deleguin, en particular els Fons de Cooperació i Solidaritat, han de ser escollits per l'associació de l'àmbit estatal amb major implantació, d'acord amb els propis procediments interns.»

Concretament els Fons compten amb 7 representants, que durant la legislatura 1999-2003 han estat:

- **Joan Aguado i Masdeu**, president del Fons Català i alcalde de Vilafranca del Penedès.
- **Rosa Maria Ostogain Etxeberria**, presidenta d'Euskal Fundazioa i alcaldessa de Bèrriz.
- **Vicent Moreno Montañés**, president del Fons Valencià i alcalde de Castelló de Rugat.
- **Alfredo Novoa Gil**, president del Fondo Galego i tinent d'alcalde d'Oleiros.
- **Artur Bagur i Mercadal**, representant del Fons Mallorquí, del Fons Menorquí i del Fons Pitiús, i alcalde de Maó.
- **Francisco Pulido Muñoz**, president del Fondo Andaluz i de la Diputació de Córdoba.
- **Miguel Ángel Morales**, vicepresident del Fondo Extremeño i de la Diputació de Cáceres.

A la *Comissió Permanent Interterritorial*, hi té representació el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.

Organització tècnica. Oficines sobre el terreny

La seu de la Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat és a Barcelona, al carrer Portaferriassa 13 bis, entl 1a, on es troba la secretaria tècnica permanent.

L'estructura tècnica de la Confederació està constituïda per tres coordinadors, que actualment són Núria Camps, gerent del Fons Català, Juan Manuel Balerdi, director d'Euskal Fondoa i Catalina Socies, gerent del Fons Mallorquí respectivament, per una secretària tècnica, Susanna Subías, i una responsable de relacions amb la Unió Europea, Sara Bayés, que assumeixen conjuntament les tasques aprovades al pla de treball anual.

Oficines tècniques sobre el terreny

La Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat compta amb dues oficines tècniques sobre el terreny que permeten d'establir un contacte més gran amb la gent i tenir un millor coneixement de les necessitats reals, alhora que faciliten l'obtenció d'informació actualitzada sobre el funcionament dels projectes amb un baix cost de gestió.

Els objectius de les oficines són:

- La representació individual i conjunta dels Fons a les àrees geogràfiques corresponents.
- La realització del seguiment i l'avaluació dels projectes en curs.
- El contacte directe amb les diferents comunitats i xarxes locals per tal de conèixer les seves necessitats.

Oficina tècnica conjunta a Nicaragua

Des de 1997 la Confederació de Fons disposa d'una oficina tècnica conjunta a **Managua** (Nicaragua) amb tres tècnics, la qual cosa permet fer un seguiment dels projectes sobre el terreny per a l'àrea d'Amèrica Central, Mèxic i Carib. Actualment compta amb presència permanent del Fons Català, Euskal Fondoa, i el Fons Mallorquí.

ANYS 2001-2002	Fons Català	Fons Mallorquí	Euskal Fondoa	Fons Pitiús	Fons Menorquí	Fondo Galego	TOTAL
Cuba	66	5	5	-	-	-	76
Guatemala	15	13	3	2	1	-	34
Hondures	6	1	-	1	-	-	8
Mèxic	17	-	-	-	-	-	17
Nicaragua	142	41	10	3	4	1	201
El Salvador	51	13	5	4	3	3	79
TOTAL	297	73	23	10	8	4	415

TAULA 2. Projectes en seguiment des de l'oficina de Managua.

Oficina tècnica conjunta al Marroc

Al segon semestre del 2001 es va posar en funcionament l'oficina tècnica de **Tetuan** (Marroc), que per ara gestionen conjuntament el Fons Català i el Fons Mallorquí, per tal de donar impuls a la relació de cooperació amb els països del Magrib i, a llarg termini, amb tota la zona sud i oriental de la Mediterrània. Durant el 2002 des de l'oficina de Tetuan es va fer el seguiment de 14 projectes al Marroc.

Publicacions

Col·lecció **Cooperació municipal al desenvolupament**

La Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat compta amb la col·lecció de publicacions **Cooperació municipal al desenvolupament**, que pretén divulgar entre els socis membres i entre la societat civil organitzada el treball que realitzen els Fons i les seves línies conceptuals sobre cooperació. Actualment hi ha cinc números publicats en aquesta col·lecció:

1. **Construyendo democracia y poder local** (Barcelona, gener 2000). Recull les intervencions i conclusions de la trobada municipalista celebrada a Antigua (Guatemala) al juliol de 1998, en què la Confederació de Fons i diferents xarxes municipalistes d'El Salvador, Guatemala, Mèxic i Nicaragua varen treballar conjuntament en el marc de la recuperació democràtica als països centreamericans, i l'impuls de la participació ciutadana a l'àmbit local.

2. **Memòria 1999-2000** (Barcelona, octubre 2000). Presenta les principals actuacions de la Confederació i les activitats que cada Fons de Cooperació va dur a terme en aquests dos anys. Editada en castellà, en català i en francès.
3. **2º Encuentro de municipalismo en Centroamérica, México y Caribe** (Barcelona, gener 2001). Resumeix les ponències de la segona trobada municipalista de Mataró, celebrada al febrer de 2000. Els debats d'aquesta trobada es varen centrar en iniciar un procés de consolidació de l'articulació regional i de l'intercanvi entre xarxes municipalistes d'El Salvador, Guatemala, Mèxic, Nicaragua, i, més recentment, Cuba i Hondures.
4. **2ª Jornada Estatal de Cooperación Descentralizada** (Barcelona, febrer 2001). Incorpora les ponències de la segona jornada de cooperació descentralitzada que va tenir lloc a Alcorcón al juny de 2000, organitzada per la Coordinadora d'ONG per al Desenvolupament de l'Estat espanyol i la Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat. Inclou la proposta d'Homogeneïtzació de Criteris de la Cooperació Descentralitzada, presentada per la Coordinadora d'ONGD, i l'informe de reflexió sobre aquest document, realitzat per la Confederació de Fons.
5. **Municipalismo i solidaritat. Guia sobre la cooperació descentralitzada** (Barcelona, setembre 2001). Constitueix una guia de referència per a les corporacions locals pel que fa a accions de cooperació i solidaritat, i les seves implicacions conceptuals. Editada en castellà, en català, en gallec i en euskera.

Pàgina web

D'altra banda, a finals de 2002 es va posar en marxa la pàgina web de la Confederació de Fons, que s'ha desenvolupat amb l'objectiu que esdevingui un instrument de divulgació a l'àmbit estatal, europeu i internacional, sobre la naturalesa i les activitats que caracteritzen la Confederació i els Fons que la conformen. Per això es va preveure el seu desplegament en les quatre llengües de l'Estat (castellà, català, gallec i basc), així com en francès i anglès. També es va adaptar per tal de garantir l'accessibilitat de les persones amb deficiències sensorials. L'adreça del web és www.confederaciofons.org.

Iniciatives més destacades del període 2001-2002

Compareixença al Senat

El 10 de maig de 2001 la Confederació de Fons va comparèixer davant la **Ponència per a l'estudi de la Cooperació Descentralitzada**, creada per la Comissió d'Asseris Exteriors del Senat. Aquesta Ponència pretén estudiar la situació de la cooperació descentralitzada des de tres àmbits diferents: local, autonòmic i social. Per això, van ser convidats diversos agents, entre els quals es troba la Confederació de Fons, a la qual es va demanar que expliqués la situació de la cooperació descentralitzada des de l'àmbit local. A la compareixença es va exposar la importància que els darrers anys ha anat guanyant la cooperació descentralitzada a l'àmbit de l'Estat i, per això mateix es va defensar la necessitat que sigui promocionada i rebi ajuda d'altres institucions.

Relacions amb la UNOPS (Oficina de Nacions Unides al Servei de Projectes)

Seguint la línia, iniciada ara fa tres anys, de reflexió i intercanvi d'experiències en matèria de cooperació al desenvolupament amb la UNOPS, al gener de 2001 la Confederació va participar al **Seminari internacional sobre cooperació i partenariats territorials per al desenvolupament de l'àrea del Mediterrani**, que va tenir lloc a Vibo Valentia (Itàlia). Hi van ser presents representants de Tunísia, Albània, Grècia, Itàlia i l'Estat espanyol, i es van debatre temes de cooperació relacionats amb la immigració. El balanç de la participació és positiu, ja que va permetre establir contactes amb altres països de l'àrea mediterrània i enfortir els vincles amb la UNOPS.

La consolidació d'aquestes relacions va quedar palesa en la **signatura d'acords de col·laboració** entre la UNOPS i alguns Fons (Fons Català, Euskal Fondoa i FAMSÍ). Aquests acords constitueixen un marc genèric d'intencions per treballar conjuntament en diverses àrees, una de les quals, i la més immediata, és la implantació d'un Programa de Desenvolupament Humà Local (PDHL) a Cuba. En el marc d'aquest Programa es realitza una tasca de concertació a l'àmbit local amb un procés de participació i finançament compartit per ambdues parts i per les autoritats locals cubanes.

D'altra banda, a l'abril de 2002 es va celebrar a Barcelona una reunió entre els representants dels Fons i una delegació del PNUD, que va presentar als Fons la proposta d'incorporar-se al ***Programa de Desenvolupament Humà Local*** (PDHL) en alguna de les zones en què s'està intentant impulsar: el Magrib (Tunísia i Marroc) i l'Amèrica Central (El Salvador, Guatemala, Hondures i Nicaragua). Els Fons varen acordar treballar conjuntament en aquest programa a Guatemala.

Delegació conjunta en missió d'observació electoral a Nicaragua

Amb motiu de la celebració de les eleccions generals a Nicaragua el 4 de novembre de 2001, la Confederació envià una delegació d'observadors integrada per representants del Fons Català, Euskal Fundació, Fons Valencià, Fons Mallorquí i Fons Pitiús. Com en ocasions anteriors, es va elaborar un pla de treball coordinat que incloïa tot un seguit d'activitats conjuntes, com ara l'acreditació davant el Consell Electoral, la formació dels observadors, la ubicació en la situació general de Nicaragua i en el marc electoral, etc. A més, es va acordar també la coordinació amb els observadors nacionals, per tal d'obtenir un marge més ampli d'informació i dades, i afavorir la complementarietat d'accions entre observadors nacionals i internacionals.

A part del desenvolupament de les tasques pròpies de l'observació electoral internacional, la delegació tenia també com a objectiu conèixer els projectes que s'estan duent a terme en el marc dels agermanaments, així com el procés de seguiment que es realitza des de l'Oficina de Managua. A més, una part de la delegació es va desplaçar a El Salvador, per tal de comprovar in situ el desenvolupament de la campanya de reconstrucció després dels terratrèmols del gener i febrer de 2001 i per participar a l'***Encuentro internacional de mujeres electas en cargos públicos de entidades locales***.

Participació a la Comissió Interterritorial

Dins de la línia del treball de representació conjunta, tant durant el 2001 com al 2002 es va assistir a les reunions que es van convocar des de la ***Comissió Interterritorial*** i de la ***Comissió Permanent***. Des de la Confederació es varen presentar dues proposicions d'esmenes, la primera en ocasió de la discussió sobre Pla Anual 2002, i la segona arran del debat sobre l'***Estrategia española de cooperació en medio ambiente***.

Relacions amb l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional (AECI)

El dia 31 d'octubre de 2001 va tenir lloc una entrevista d'una delegació de la Confederació de Fons amb el secretari general de l'AECI, Sr. Rafael Rodríguez-Ponga. L'objectiu de la reunió era concretar els mecanismes que permetessin propiciar la col·laboració entre la cooperació central i els Fons de Cooperació. S'acordà intentar generalitzar *convenis de col·laboració* entre l'AECI i els Fons que encara no en tenen, mitjançant l'elaboració d'un conveni marc consensuat pels Fons, i facilitar d'aquesta manera la presentació de projectes en el marc de Plans Operatius establerts amb l'Agència espanyola. Al juny de 2002, en una entrevista amb el director del Gabinet del secretari general de l'AECI, Sr. Felipe Bragado, es va presentar la proposta de model de conveni de col·laboració i posteriorment, un cop aprovat per ambdues parts el text definitiu, es varen presentar els convenis respectius de cada Fons.

D'altra banda, el 17 de desembre de 2002, una delegació de la Confederació va mantenir una reunió amb els representants de les Direccions Generals geogràfiques de l'AECI, per tal de conèixer les seves prioritats sectorials i geogràfiques, i per identificar possibilitats de desenvolupar projectes conjunts, en el marc dels plans operatius corresponents als convenis marc.

Participació al Fòrum d'Autoritats Locals per la Inclusió Social

Des de la Confederació s'ha anat seguint i s'ha valorat com a molt positiu el procés que es va posar en marxa arran de la celebració del I Fòrum Social Mundial de Porto Alegre (Brasil) a finals de gener de 2001. Al gener de 2002 es va participar al *Fòrum d'Autoritats Locals per la Inclusió Social*, que va tenir lloc a Porto Alegre en el marc del II Fòrum Social Mundial. D'altra banda, durant tot l'any es va seguir amb especial interès l'evolució del FSM: es va decidir donar suport a les iniciatives, així com participar en els fòrums que varen tenir lloc en la línia ratificada pel Comitè Internacional de generalitzar progressivament la convocatòria de fòrums regionals, per guanyar en operativitat, i incorporar regions i cultures que encara no s'han integrat al procés del FSM. En aquest sentit, es va participar al *Fòrum d'Autoritats Locals* previ al Fòrum Social Europeu, que va tenir lloc al novembre de 2002 a Florència, i es col·laborà des de diversos Fons en la preparació del *Fòrum Social Mediterrani* que se celebrarà a Barcelona al juny de 2005.

Perspectives 2003

El Pla de treball de la Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat per a 2003 presenta una línia de continuïtat respecte a l'any 2002, alhora que proposa la potenciació dels Fons com a referents de la cooperació descentralitzada mitjançant dos nous espais d'acció conjunta: al marc estatal, amb un observatori de la cooperació descentralitzada, i a l'àmbit europeu, amb un projecte d'incidència a la Unió Europea.

Observatori de la cooperació descentralitzada

El projecte consisteix en l'elaboració i posada en marxa d'una base de dades sobre la cooperació descentralitzada a l'Estat espanyol, que s'estructurarà en tres grans àrees:

- Dades sobre la cooperació que duen a terme els Ens locals.
- Recull de documents legislatius amb referència a la cooperació descentralitzada, des de l'àmbit autonòmic fins a l'europeu.
- Secció d'articles, informes, etc. sobre la cooperació descentralitzada.

Projecte d'incidència a la Unió Europea

L'objectiu és aconseguir que les Entitats locals puguin tenir una presència més activa als programes de cooperació al desenvolupament de la Unió Europea, així com una incidència a la presa de decisions polítiques que afectin al capítol de la cooperació al desenvolupament de la UE. La idea és exercir una activitat de *lobby* i identificar les línies de subvencions existents que siguin susceptibles de finançament per part dels Fons.

1. Origen

El Fons Català de Cooperació va néixer el juliol de 1986 amb la voluntat de ser un organisme de caràcter mixt en el qual poguessin confluïr totes les institucions públiques (ajuntaments, consells comarcals, diputacions i Generalitat) i les entitats ciutadanes (associacions, col·lectius i empreses més sensibles a aquesta problemàtica), per tal de contribuir des de l'àmbit català al desenvolupament dels països més empobrits del planeta.

2. Àmbits de treball: iniciatives de cooperació

2.1. Línies de treball

Les línies estratègiques de treball del Fons Català s'agrupen dins d'un marc temàtic i geogràfic prioritaris.

2.1.1. Marc temàtic

- Municipalisme, poder local i participació ciutadana.
- Desenvolupament local i descentralització.
- Migracions i desenvolupament.
- Drets econòmics, socials i culturals, drets dels pobles i cultura de la pau.

2.1.2. Marc geogràfic

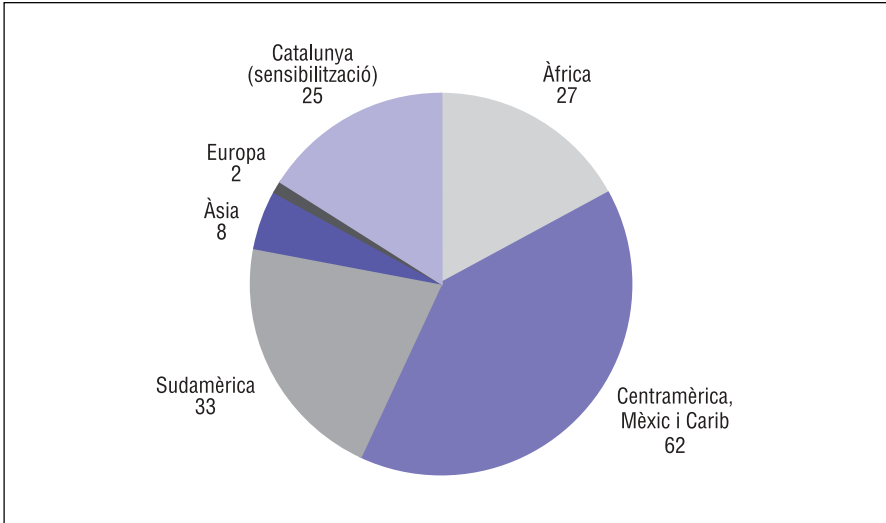
- ***Regió d'Amèrica Llatina*** amb dues àrees prioritàries:
  - Amèrica Central, Mèxic i el Carib.

- Amèrica del Sud: àrea Andina, àrea Amazònica i Brasil, i Con Sud.
- Sectors: desenvolupament local, municipalisme, formació i educació, construcció o rehabilitació d'infraestructures, i processos d'enfortiment organitzatiu.
- **Regió del Mediterrani:**
  - Àrea prioritària: Magrib.
  - Sectors: codesenvolupament, potenciació de la participació ciutadana associativa, intercanvi cultural, i drets humans i drets dels pobles.
- **Regió Subsahariana:**
  - Obrir espais a la relació amb col·lectius d'immigrants d'àmbit local.
  - Denunciar a fi de prevenir conflictes.
  - Seguiment del procés emergent de desenvolupament municipal.
  - Sectors: construcció d'infraestructures, desenvolupament rural i productiu, i educació.
- **Regió Asiàtica (excepte l'àrea mediterrània):**
  - Orient Mitjà: Afganistan, Iraq (suport al Poble Kurd) i l'Índia.
  - Sectors: formació i educació, sanitat, i ajuda d'emergència
- **Regió Europea:**
  - Suport només a zones de conflictes bèl·lics recents, com ara els Balcanes i Txetxènia.
  - Accions d'impuls a la reconstrucció social postbèlica i foment de la reconciliació nacional.

2.2. Projectes aprovats

L'any 2001 el Fons Català **va aprovar un total de 152 projectes**, 32 dels quals corresponen a desenvolupament local; 24 a educació i formació; 20 a sanitat; 20 a sensibilització; 17 a municipalisme; 14 a emergències; 12 a drets humans; 11 a enfortiment de la societat civil; 1 a medi ambient; i 1 a acollida temporal.

El 2002 **es varen aprovar 157 projectes**. Per sectors, 41 corresponen a desenvolupament local; 31 a educació i formació; 24 a municipalisme; 13 a sanitat; 13 a projectes de sensibilització i educació per al desenvolupament; 11 a drets humans; 10 a enfortiment de la societat civil; 6 a emergències; 5 a medi ambient; i 3 a acollida temporal. La seva distribució per àrees geogràfiques es mostra al següent gràfic.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA DELS PROJECTES APROVATS EL 2002

Amb aquests ja són més de 1000 els projectes aprovats pel Fons Català (entre projectes de cooperació, de sensibilització i d'emergència) al llarg dels seus 16 anys d'història.

3. Àmbits de treball: iniciatives de sensibilització

Les temàtiques a què fan referència els projectes de sensibilització aprovats aquests darrers dos anys són:

- Promoció del coneixement i diàleg intercultural, especialment pel que fa als col·lectius d'immigrants instal·lats a Catalunya.
- Promoció del Comerç Just a Catalunya.
- Formació i intercanvi de coneixements i experiències (de persones que participen a l'àmbit de la cooperació i la solidaritat).
- Divulgació de propostes solidàries a través de mitjans de comunicació i internet.
- Participació i suport a campanyes i moviments que impulsen alternatives globals (condonació del deute extern dels països del Sud; Fòrum Social Mundial; Fòrum Social Mediterrani; abolició dels paradisos fiscals, denúncia del comerç d'armament, etc.).

El 2001 es va iniciar la Campanya *Mediterrània: una cruïlla de pobles*, que es va impulsar com a iniciativa conjunta del Fons Català, el Fons Mallorquí, el Fons Menorquí i el Fons Pitiús. Durant el 2002 s'hi va incorporar prop d'un centenar de municipis de Catalunya i les Illes Balears. Els objectius que es marca aquesta campanya són:

- Apropar la població de Catalunya i les Illes Balears a la Mediterrània, i donar a conèixer el que representa, per tal d'anar construint una veritable cultura de la solidaritat amb tots els pobles de l'àrea.
- Fomentar lligams d'identitat i proximitat entre els pobles mediterranis, del nord i del sud.
- Impulsar iniciatives de cooperació al desenvolupament, així com accions de solidaritat per tal de superar les dificultats i els reptes de la zona.
- Facilitar i promoure la participació en aquestes iniciatives de les persones immigrades procedents de països mediterranis.

4. Cooperació descentralitzada 2001-2002

4.1. Avaluació post-Mitch de la campanya d'emergència i reconstrucció a Amèrica Central

En el marc de la campanya per a la reconstrucció d'Amèrica Central després de l'huracà Mitch, el Fons Català de Cooperació va signar el maig de 2001 un conveni amb la Universitat de Paris I, Panthéon-Sorbonne, i el Grup URD (Emergència-Rehabilitació-Desenvolupament), per integrar-se al *Projecte Qualitat* de la UE, per tal de realitzar una avaluació exposat en un context de reconstrucció. Amb un afany de crítica constructiva es va dur a terme, entre juny i novembre de 2001, un estudi extern titulat *Tres anys després del Mitch. Capitalització de la resposta enfront de les grans catàstrofes socials - Quatre estudis de cas a Nicaragua*. L'objectiu central de l'estudi va ser el de capitalitzar les experiències per donar suport als agents de la cooperació en el procés de millora de les seves competències, vinculant les observacions sobre el terreny amb l'elaboració de recomanacions.

El 9 de juliol de 2002 va tenir lloc a Girona la jornada *Avaluar per evolucionar. Tres anys després del Mitch*, en què es va produir la restitució dels resultats de la investigació, de la qual es desprèn la necessitat de desenvolupar un procés de reflexió i anàlisi àmplia sobre la pertinència de les actua-

cions en els moments de crisi, a través de la comparació de l'impacte de les intervencions de diferents agents humanitaris i de desenvolupament. Les recomanacions defineixen propostes per afavorir polítiques de prevenció i de reducció de la vulnerabilitat.

Tot això va permetre valorar el treball realitzat fins al moment en marcs de crisis i treure'n lliçons que enriqueixin la planificació estratègica i els continguts dels programes operatius del Fons Català. Amb aquest enfocament es duen a terme les següents campanyes d'emergència.

Hi tenen molt a veure, *projecte sanitari a El Salvador*

4.2. Campanyes d'emergència

El treball que es promou des del Fons Català en situacions d'emergència se centra en el suport a aquelles entitats que de manera constant treballen sobre el terreny i amb les quals s'ha col·laborat prèviament en projectes de desenvolupament.

- ***Palestina***: es treballa amb l'Assemblea de Cooperació per la Pau i la seva contrapart, el Creixent Roig Palestí, i l'organització Sodepau, que coopera amb la Union of Health Work Committees. Ambdues organitzacions catalanes ja fa anys que treballen conjuntament a l'àmbit sanitari. És una tasca constant que no es remet només a una situació d'emergència i que assegura la continuïtat en una fase posterior de rehabilitació. En conjunt es varen aportar més de 18 milions de pessetes (2001).

- **El Salvador:** arran dels terratrèmols de gener i febrer de 2001, el Fons Català va promoure una campanya d'emergència, les accions de la qual es varen dur a terme en coordinació directa amb les alcaldies i/o organitzacions socials, per tal de garantir al màxim que els recursos arribessin oportunament a la població damnificada més necessitada. S'hi varen destinar més de 40 milions de pessetes.
- **Índia:** davant de la magnitud del sisme que va afectar l'estat de Gujarat, a l'oest de l'Índia, al gener de 2001, el Fons Català va iniciar una campanya d'emergència a la qual es varen aportar prop de 15 milions de pessetes. Les aportacions es varen canalitzar mitjançant Intermon-Oxfam, que estava treballant en aquest país abans del terratrèmol a través de la seva xarxa internacional.
- **Afganistan:** el Fons Català hi treballa des del 1999, donant suport a projectes d'organitzacions locals com HAWCA (*Humanitarian Assistance for the Women and Children of Afghanistan*) i RAWA (*Revolutionary Association of Women of Afghanistan*), que desenvolupen la seva tasca en educació, sanitat i denúncia de la violació dels drets humans i de l'exclusió de les dones en tots els àmbits de la vida pública. La campanya d'emergència va incidir en tres projectes orientats a millorar la situació de la població afganesa i es va canalitzar mitjançant les organitzacions locals del territori (HAWCA i RAWA), i a través de Metges Sense Fronteres, ONG internacional que tenia una presència activa a la zona abans de l'esclat de la crisi.
- **Iraq (Kurdistan):** la iniciativa d'aquesta campanya sorgí a petició de la delegació del Parlament de Catalunya, integrada per membres de tots els grups parlamentaris de la cambra, que va visitar el Kurdistan del 2 al 9 de juny de 2002. El projecte va consistir a fer arribar material sanitari al nord de l'Iraq, on viuen 6 milions de kurds sota un govern autònom, però patint les restriccions imposades per l'embargament a l'Iraq. L'objectiu era assegurar el funcionament dels hospitals i, per garantir que el material fos el més idoni, se'n va encomanar la gestió de la tramesa a la Fundació Humanitària Dr. Trueta.

4.3. Estudi de la Cooperació Local de Catalunya amb els Països del Sud

En el marc de la **Jornada Municipis i Solidaritat**, celebrada a l'Hospitalet el 21 de maig de 2001, amb l'objectiu de reflexionar sobre la situació de la cooperació descentralitzada a Catalunya i a l'Estat espanyol, es varen fer públics els

resultats de l'*Estudi de la cooperació local de Catalunya amb els països del Sud 1998-1999-2000*. L'objectiu de l'estudi era el de presentar un mapa que reflectís la situació de la cooperació municipal a Catalunya en aquest període, alhora que permetés definir possibles orientacions sobre l'estat de la cooperació al desenvolupament en els municipis catalans. Aquesta va ser la primera anàlisi d'aquestes característiques al nostre país, amb dades de 544 municipis, que corresponen al 93% de la població catalana, a més de les xifres d'altres corporacions locals. Els resultats es poden consultar a la base de dades de la pàgina web del Fons Català: www.fonscatala.org. Actualment s'està enllestint l'estudi corresponent als anys 2001 i 2002.

4.4. Delegacions de representants municipals

Durant l'any 2002, el Fons Català va organitzar dues delegacions de representants municipals que varen visitar respectivament els *campaments de refugiats sahrauís* (maig-juny 2002) i el *Marroc* (setembre 2002). L'objectiu del primer viatge era conèixer sobre el terreny la situació d'espera que viuen els campaments, a falta d'una resolució de la Secretaria General de Nacions Unides per desencallar la qüestió sahrauí.

La delegació al Marroc tenia per objectiu conèixer de més aprop un dels països prioritaris, en el context previ a les eleccions legislatives del 27 de setembre. Hi varen participar representants del Fons Català i del Fons Mallorquí, que varen poder constatar l'estat i l'avanç dels projectes que es desenvolupen en aquest país.

4.5. Conveni amb la UNOPS

Com a resultat dels contactes establerts des del 2000 entre el Fons Català i l'Oficina de Nacions Unides al Servei de Projectes (UNOPS), el març de 2001 va tenir lloc *la signatura d'una carta d'intencions* per tal de coordinar accions en el marc de la cooperació descentralitzada. A partir d'aquest document s'estableix un canal regular d'informació entre la UNOPS i el Fons Català que permet promoure de forma conjunta seminaris, trobades específiques i iniciatives que donin suport i promoguin, a l'àmbit nacional i internacional, el paper de les col·lectivitats locals i del sistema de Nacions Unides en els processos de reducció de la vulnerabilitat, de la pobresa i de l'exclusió social, i en la promoció dels drets humans i de la cooperació per al desenvolupament. Un primer àmbit de col·laboració identificat va ser el Programa de Desenvolupament Humà Local (PDHL) a Cuba.

4.6. Trobada de Ciutats Catalanes Solidàries amb Municipis Cubans

Més d'un centenar de persones van participar a la *I Trobada de Ciutats Catalanes Solidàries amb Municipis Cubans "La solidaritat amb Cuba cap al futur"*, organitzada pel Fons Català de Cooperació, l'Ajuntament de Castelldefels i la Diputació de Barcelona el 18 de gener de 2002, a Castelldefels. Hi van ser presents representants municipals i d'entitats solidàries amb Cuba, i una delegació cubana integrada per 22 persones, presidents de Poders Populars Municipals i Provincials, responsables de Relacions Internacionals i de la *Secretaria Adjunta para la Colaboración*. El document de conclusions fa especial èmfasi en l'aprofundiment de les relacions d'agermanament i en el treball conjunt a través de projectes amb el PDHL de la UNOPS.

II Trobada de Ciutats Catalanes Solidàries amb Municipis Cubans (L'Havana, 13 de novembre 2002)

D'altra banda, el 13 de novembre de 2002, el Fons Català va organitzar, conjuntament amb l'Assemblea Provincial del Poder Popular de la Ciudad Habana, la *II Trobada de Ciutats Catalanes Solidàries amb Municipis Cubans* a Ciutat de l'Havana. Van participar-hi uns 30 alcaldes, regidors i representants d'entitats de solidaritat amb Cuba. La delegació va assistir a la X Troba-

da per la Cooperació i la Solidaritat dels Ajuntaments amb l'Havana, i va visitar els municipis amb els quals es mantenen relacions d'agermanament i els projectes que s'hi estan realitzant.

4.7. Jornades d'anàlisi del codesenvolupament

El codesenvolupament com a nova forma de *partenariat* en la cooperació internacional va ser l'eix central de les jornades que el Fons Català va organitzar a finals de novembre de 2002 a Santa Coloma de Gramenet. Els objectius, a nivell general, plantejaven promoure i enfortir la reflexió sobre el codesenvolupament com a model de cooperació i de solidaritat Nord-Sud i sensibilitzar els agents socials, polítics i econòmics sobre el seu valor estratègic.

4.8. Fòrum d'Autoritats Locals per la Inclusió Social i Fòrum Social Mundial

El Fons Català participa en el procés del FSM des del mes de juny de 2001, en què assistí a la primera reunió del **Comitè Internacional del FSM** que es va fer a Sao Paulo (Brasil). El gener de 2002 va tenir lloc el **II Fòrum d'Autoritats Locals per la Inclusió Social**, que va reunir centenars de representants de municipis d'arreu del món amb la voluntat d'intercanviar experiències i discutir al voltant de temes clau, com ara la descentralització i la participació ciutadana. Alhora es va celebrar el **II Fòrum Social Mundial**, el qual va reunir milers de persones i col·lectius d'arreu per tal de debatre els reptes i les necessitats de coordinació dels moviments socials de tot el planeta. El Fons va participar en ambdues trobades i a la reunió del Consell Internacional del FSM.

D'altra banda, el Fons va ser present també al **Fòrum Europeu de les Autoritats Locals**, que va tenir lloc a Florència el novembre de 2002 amb l'objectiu de potenciar la participació dels governs locals a la construcció europea i la promoció del desenvolupament mundial. Pocs dies després se celebrà el Fòrum Social Europeu, on es va presentar el **Fòrum Social Mediterrani**, projecte en què el Fons Català ha treballat activament i que tindrà lloc a Barcelona el juny de 2005.

Construcció d'infraestructures bàsiques a Gàmbia.

5. Dinàmica interna

El Fons compta amb quatre comissions de treball que constitueixen un espai de participació de d'on s'impulsen les línies de treball i que abracen, per tant, diferents àmbits:

- *Comissió de municipalisme*
- *Comissió de la Mediterrània*
- *Comissió de seguiment del marc legal* (seguiment del procés d'aprovació i desplegament reglamentari de la Llei Catalana de Cooperació, aprovada el 31 de desembre de 2001).
- *Comissió de migracions i desenvolupament*

Des de l'any 2000 el Fons Català compta amb un *Consell Assessor*, que constitueix un marc de relació estable amb diversos agents socials per compartir el debat sobre criteris i polítiques de cooperació. El Consell ofereix alhora un espai per impulsar campanyes o propostes concretes de sensibilització en àmbits socials molt diversos amb la intenció d'arribar a tota la ciutadania. El Consell està integrat per 15 persones entre representants del Fons, de la Federació Catalana d'ONGD, de la Federació Catalana d'ONG per la Pau, de

la Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans, de la Coordinadora d'ONG de les comarques gironines i l'Alt Maresme, de la Coordinadora d'ONG de les comarques tarragonines, de la Coordinadora d'ONG de les Terres de Ponent i de la Plataforma 0,7%.

La **Junta Executiva** és l'òrgan de direcció escollit a l'Assemblea General de socis i actualment té una presidència, una vicepresidència, una secretaria, una tresoreria, 23 vocalies i una gerència, representades de la següent manera:

President:

Joan Aguado i Masdeu, alcalde de VILAFRANCA del PENEDÈS.

Vicepresident:

Lluís M. Corominas i Díaz, alcalde de CASTELLAR del VALLÈS.

Secretari:

Jordi Ausàs i Coll, alcalde de LA SEU d'URGELL.

Tresorera:

Isabel Garcia i Ripoll, alcaldessa de SANTA PERPÈTUA de MOGODA.

Vocals:

Josep Maria Torrelles i Juvillà, alcalde d' ALFARRÀS; Roger Zamorano i Rodrigo, alcalde d'ARBÚCIES; Assumpta Escarp i Gibert, regidora de BARCELONA; Pilar Rocafort i Vidal, regidora de CALELLA; Joan Manuel Patón i Barnés, tinent d'alcalde de CASTELLDEFELS; Laura Fajula i Simon, regidora de L'ESCALA; Anna Pagans i Gruatmoner, alcaldessa de GIRONA; Núria Marin i Martínez, tinent d'alcalde de L'HOSPITALET; Francesc Melero i Collado, regidor de MATARÓ; Òscar Navarro i Pons, regidor de MOLINS de REI; Oriol Fort i Marrugat, regidor de MOLLET del VALLÈS; Juli Clavijo i Ledesma, regidor d'OLOI; Francisco Daniel Villena i Briz, regidor d'EL PRAT de LLOBREGAT; Jaume Batlle i Garriga, alcalde de PREMIÀ de MAR; Amor del Álamo i Margalef, regidora de SANT BOI de LLOBREGAT; Dolors Gómez i Fernández, regidora de SANTA COLOMA de GRAMENET; Teo Romero i Hernández, alcalde de SANTA MARGARIDA de MONTBUI; Maria Lluïsa Expósito i Molina, regidora de TARRAGONA; Pere Ribé i Vila, alcalde de TORRELAVIT; Dolors Batalla i Nogués, alcaldessa de VALLS; Roser Caballeria i Ayala, alcaldessa de XERTA; Celestino Corbacho i Chaves, vicepresident 1r de la DIPUTACIÓ DE BARCELONA; Clemente Murillo i Benitez, vicepresident 3r de la MANCOMUNITAT DE MUNICIPIS de l'AMB.

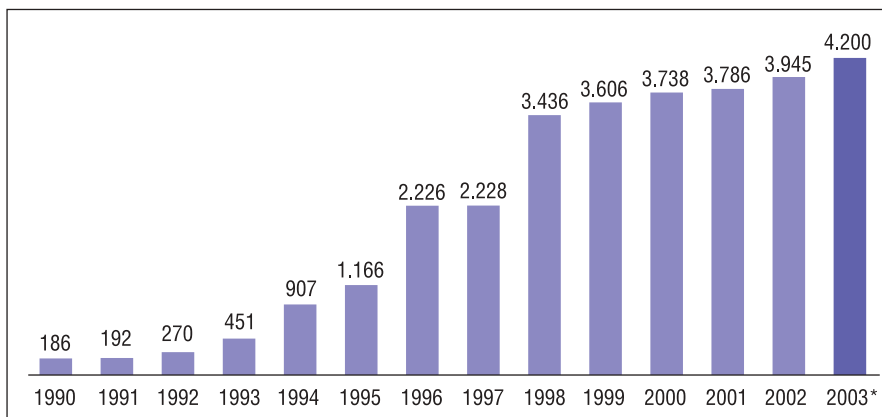
Gerent:

Núria Camps i Vidal.

6. Recursos gestionats

Com mostra el gràfic, els recursos gestionats pel Fons Català han augmentat progressivament en els darrers anys. L'any 2002 més d'un 81% d'aquests recursos provenien de les aportacions fetes per les administracions locals: ajuntaments, diputacions, consells comarcals i mancomunitats.

Cada any el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament se sotmet voluntàriament a una auditoria externa per tal de supervisar l'estat de comptes i donar transparència als moviments econòmics de l'exercici. Aquest rigor comptable ha estat un dels factors que va permetre obtenir, per acord del Consell de Ministres de 22 d'abril de 2002, la **declaració d'entitat d'utilitat pública**.

EVOLUCIÓ DELS RECURSOS GESTIONATS PEL FONS CATALÀ EN ELS DARRERS ANYS (EN MILERS D'EUROS)

* Les dades per al 2003 corresponen a recursos pressupostats.

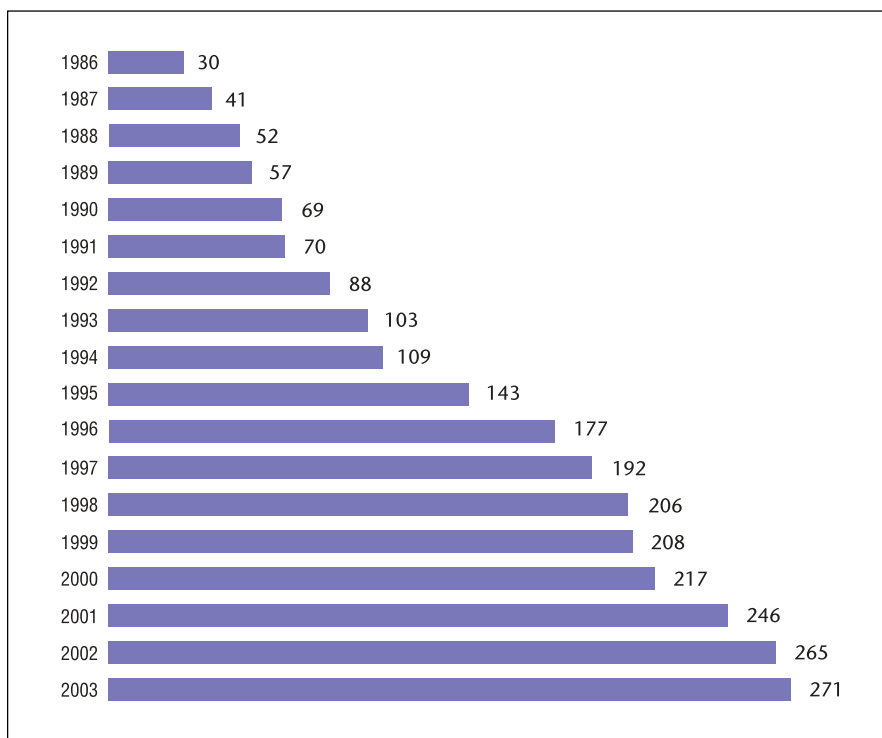

7. Socis del Fons Català

L'increment constant dels recursos del Fons Català s'explica per la tendència ininterrompuda al creixement en l'evolució del nombre de socis. Dels 271 socis comptabilitzats en l'actualitat, 242 són ajuntaments, 16 són altres institucions (consells comarcals, diputacions, etc.) i 13 són entitats i ONG. Actualment el 82,3% de la població de Catalunya està representada al Fons.

Les dues entitats que agrupen els ajuntaments catalans, l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACMC) i la Federació de Municipis de Catalunya (FMC), són organitzacions col·laboradores i insten els seus integrants a associar-se al Fons Català.

El Fons té com a entitat protectora la Generalitat de Catalunya i és membre tant de la Comissió de Coordinació amb els Ens Locals, com del Consell de Cooperació al Desenvolupament.

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE SOCIS DEL FONTS CATALA

Ajuntaments

Abrera	Caldes d'Estrac	Flix
Aiguafreda	Caldes de Malavella	Fontcoberta
Aiguamúrcia	Caldes de Montbui	Fortià
Alcanar	Calella	Les Franqueses del Vallès
Alella	Cambrils	La Garriga
Alfarràs	Campdevàno	Gelida
Alió	Camprodon	Girona
Alpens	Canet de Mar	Gironella
L'Ametlla del Vallès	Canovelles	La Granada
Anglès	Canyelles	Granollers
L'Arboç	Cardedeu	Guardiola de Berguedà
Arbúcies	Cassà de la Selva	L'Hospitalet
Arenys de Mar	Castellar del Vallès	Els Hostalets de Pierola
Arenys de Munt	Castellbisbal	Igualada
Argentona	Castellcir	La Jonquera
Badalona	Castelldefels	Les
Badia del Vallès	Castellfollit de la Roca	Llagostera
Banyeres del Penedès	Castell-Platja d'Aro	Llavorsí
Banyoles	Castelló d'Empúries	Lleida
Barberà del Vallès	Castellterçol	Lliçà d'Amunt
Barcelona	Castellví de la Marca	Lliçà de Vall
Begur	La Cellera de Ter	Lloret de Mar
Bell-lloc d'Urgell	Celrà	Les Llosses
Bellpuig	Centelles	Lluçà
Berga	Cerdanyola del Vallès	Malgrat de Mar
Besalú	Corbera de Llobregat	Manlleu
Bescanó	Cornellà de Terri	Manresa
La Bisbal d'Empordà	Creixell	Martorell
Blanes	Cunit	Les Masies de Voltregà
Les Borges Blanques	L'Escala	El Masnou
Borredà	Esparreguera	La Masó
El Bruc	Esplugues de Llobregat	Masquefa
El Brull	Esterri de Cardós	Massanes
Les Cabanyes	La Fatarella	Matadepera
Cabra del Camp	Figueres	Mataró
Cabrera de Mar	Flaçà	Mediona

Moià	Riells i Viabrea	Sant Pere de Torelló
El Molar	Ripoll	Sant Pol de Mar
Molins de Rei	Ripollet	Sant Sadurní d'Anoia
Mollet del Vallès	Riudarenes	Sant Salvador de
Montblanc	Riudecanyes	Guardiola
Montbrió del Camp	La Roca del Vallès	Sant Vicenç de Castellet
Montcada i Reixac	Roda de Ter	Sant Vicenç de Montalt
Montellà i Martinet	Roquetes	Sant Vicenç dels Horts
Mont-ras	Roses	Santa Coloma de Farners
Montmeló	Rubí	Santa Coloma de
Navarcles	Sabadell	Gramenet
Oliana	Salt	Santa Eugènia de Berga
Olot	Sant Adrià de Besòs	Santa Margarida de
Orís	Sant Agustí de Lluçanès	Montbui
Palafolls	Sant Andreu de	Santa Margarida i els
Palafrugell	Llavaneres	Monjos
Palamós	Sant Andreu Salou	Santa Maria de Corcó
Palau-Solità i Plegamans	Sant Boi de Llobregat	Santa Maria d'Oló
Pallejà	Sant Cebrià de Vallalta	Santa Maria de
El Papiol	Sant Celoni	Palautordera
Parets del Vallès	Sant Cugat del Vallès	Santa Perpètua de
Perafita	Sant Esteve de	Mogoda
Peralada	Palautordera	Sarrià de Ter
Pineda de Mar	Sant Feliu de Codines	La Secuita
El Pla de Santa Maria	Sant Feliu de Guíxols	La Sénia
Les Planes d'Hostoles	Sant Feliu de Llobregat	Sentmenat
La Pobla de Segur	Sant Feliu de Pallerols	La Seu d'Urgell
Polinyà	Sant Gregori	Sitges
Portbou	Sant Iscle de Vallalta	Súria
El Prat de Llobregat	Sant Joan de les	Tagamanent
Prats de Lluçanès	Abadesses	Tarragona
Premià de Dalt	Sant Joan les Fonts	Teià
Premià de Mar	Sant Julià de Cerdanyola	Terrassa
Les Preses	Sant Julià de Ramis	Tiana
Quart	Sant Just Desvern	Tona
Regencós	Sant Llorenç d'Hortons	Tordera
Reus	Sant Llorenç Savall	Torelló
Ribes de Freser	Sant Mateu de Bages	Torredembarra
	Sant Pere de Ribes	Torrelavit

Torrelles de Llobregat	Valls	Vilafant
Torres de Segre	Vandellós i l'Hospitalet de l'Infant	Vilafranca del Penedès
Torroella de Montgrí	El Vendrell	Vilajuiga
Tortosa	Vic	Vilamalla
Tossa de Mar	Vidres	Vilanova del Camí
Ulldecona	Vilabertran	Vilanova i la Geltrú
Vacarisses	Vilablareix	Vilassar de Mar
Vallfogona de Ripollès	Viladecans	Vilobí d'Onyar
Vallromanes		Xerta

Altres institucions públiques

Consell Comarcal de l'Alt Camp	Consell Comarcal del Gironès	Consell Comarcal del Vallès Oriental
Consell Comarcal de l'Alt Empordà	Consell Comarcal del Maresme	Diputació de Barcelona
Consell Comarcal de l'Alt Penedès	Consell Comarcal d'Osona	Diputació de Girona
Consell Comarcal del Baix Empordà	Consell Comarcal de La Selva	Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
Consell Comarcal del Berguedà	Consell Comarcal del Tarragonès	
Consell Comarcal del Garraf	Consell Comarcal del Vallès Occidental	

Entitats

Associació d'Amics de la Cultura de Lloret de Mar	Comitès Oscar Romero de Catalunya	Fundació Servei Gironí de Pedagogia Social
Càritas Diocesana de Girona	Cooperativa Abacus	Grup Gicapla, S.A.
CIEMEN	Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes de Catalunya	Justícia i Pau de Barcelona
Comitè d'Osona de Solidaritat amb Nicaragua i Centramèrica	Federació Sindical de l'administració pública de Comissions Obreres	Justícia i Pau de Girona
		Justícia i Pau de Tarragona

Institucions col·laboradores

Associació Catalana de Municipis i Comarques
 Federació de Municipis de Catalunya

Institució Protectora

Generalitat de Catalunya

1. Origen

Euskal Fondoa ha estat el referent principal de la cooperació basca al desenvolupament de base municipal. Des del 1988 ha passat per diverses etapes amb successives readequacions. Així, després d'un procés de debat i reflexió amb una àmplia participació d'institucions cooperants, el 1996 es va constituir l'actual Asociación de Entidades Locales Vascas Cooperantes – Euskal Fondoa, marcant definitivament la seva vocació municipalista en el camp de la cooperació internacional al desenvolupament.

2. Àmbits de treball: iniciatives de cooperació

2.1. Línies de treball

Des d'Euskal Fondoa s'aposta decididament per gestionar i cofinançar projectes intermunicipalistes en el marc de processos de desenvolupament local, amb una intervenció destacada de les institucions locals en el disseny i la gestió de plans estratègics de desenvolupament. Aquesta política permet la definició de programes de caràcter ampli i a llarg termini. Els marcs geopolítics i les línies de treball en execució que duu a terme actualment Euskal Fondoa són tres, tot i que es manté oberta una finestra a altres zones, sempre que les propostes s'ajustin als propis criteris del Fons:

- ***Amèrica Central:*** a més a més de l'acompanyament polític en el marc de l'enfortiment institucional local (tot incloent-hi activitats de seguiment electoral), es manté una línia de continuïtat amb els processos locals o microrregionals de desenvolupament iniciats en els darrers exercicis a Nicaragua, Guatemala i El Salvador:

- *Nicaragua*: planificació i desplegament de diversos programes de desenvolupament integral als Departaments de Madriz, San Juan del Sur, Managua i a la Regió Autònoma Atlàntica del Sud.
- *Guatemala*: elaboració conjunta amb el poder municipal i la societat civil local de propostes de seguiment municipalista i formació de recursos humans locals a la regió *keq'chi* de Las Verapaces.
- *El Salvador*: execució de diferents projectes d'infraestructura bàsica al Nord dels Departaments de San Salvador, La Libertad i Morazán. Igualment, en el context de la fase de rehabilitació i reconstrucció després del desastre provocat pels dos terratrèmols consecutius del 2001, i en col·laboració amb la Corporación de Municipalidades de la República (COMURES), es va posar en marxa un programa d'enfortiment institucional del Consejo Departamental de Alcaldes de Cuscatlán i d'assistència tècnica lligada a la microregió sur de Cuscatlán.
- ***Carib***: d'uns quants anys ençà Euskal Fundazioa està donant suport a projectes de construcció d'habitatges als municipis cubans de Mariel i Arroyo Naranjo, que són executats pels Poderes Populares Municipales respectius. Igualment, des del 2001, s'executen programes d'atenció a la gent gran que combinen accions de rehabilitació històrica d'edificis, equipament, i intercanvi tècnic entre especialistes bascos i cubans en enginyeria arquitectònica i en atenció geriàtrica. Aquestes iniciatives es desenvolupen en el marc del Programa APPI/PDHL que el Programa de Nacions Unides per al Desenvolupament (PNUD) promou al municipi de la Habana Vieja i a la província de Granma.
- ***Sàhara Occidental***: tot esperant una solució definitiva al complicat procés per a la celebració d'un referèndum lliure sobre l'autodeterminació al Sàhara Occidental, el suport al Poble Sahrauí se sustenta en diverses iniciatives interinstitucionals i socials, com ara l'elaboració i divulgació de pronunciaments institucionals, la promoció d'agermanaments polítics, la coordinació de campanyes de sensibilització o la captació de recursos per a l'execució de projectes als campaments de refugiats sahrauís a Tinduf (Algèria). Els ajuntaments bascos, en coordinació amb altres institucions públiques i ONGD de la Comunitat Autònoma, s'han centrat durant el període 2001-2002 en la dotació de vehicles nous tot terreny, adaptats al medi i al servei específic que demanen les autoritats sahrauís (camions cisterna, transport de passatgers, vehicles lleugers, etc.).

Autoconstrucció d'habitatges a Nicaragua

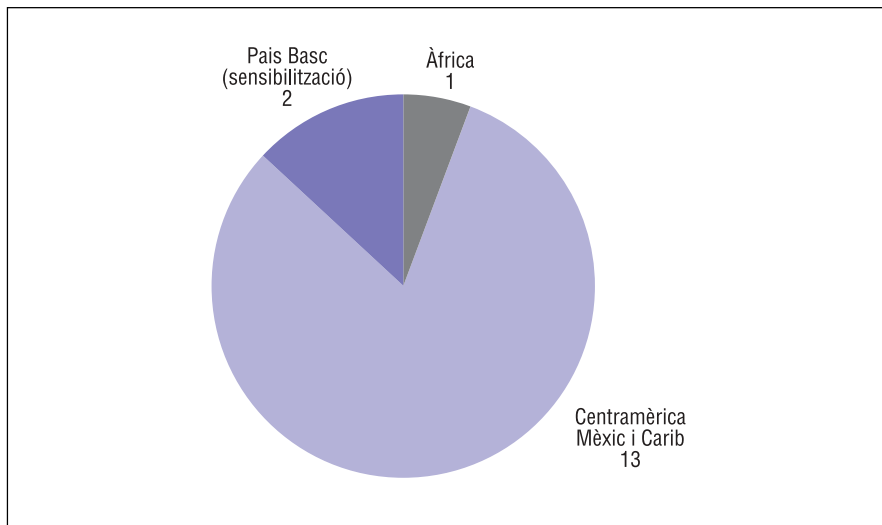
2.2. Projectes aprovats

L'any 2001 *es varen aprovar 12 projectes* per ser executats a les àrees d'intervenció abans esmentades, 7 dels quals corresponen a infraestructures; 2 a desenvolupament social, rural i productiu; 2 a municipalisme; i 1 a refugiats.

El 2002 varen ser *15 els projectes aprovats*: 5 per a infraestructures; 6 per a desenvolupament social, rural i productiu; 2 per a municipalisme; i 1 per a refugiats.

Per al 2003 *s'han aprovat 16 projectes*, 10 dels quals corresponen a infraestructures; 3 a desenvolupament social, rural i productiu; 2 a municipalisme; i 1 a refugiats.

Expressament només s'accepten propostes procedents d'entitats membres de l'Associació, d'altres Fons de Cooperació, d'institucions locals europees, d'institucions de cooperació descentralitzada, i d'institucions locals, associacions i ONG del Sud. Aquestes disposicions es basen en raons pràctiques, per evitar una arribada massiva i indiscriminada de projectes i propiciar una selecció en consonància amb la filosofia d'Euskal Fondoa. D'altra banda, cal recordar que Euskal Fondoa té el seu camp de treball específic, i que no pretén suplantar les convocatòries locals on tenen cabuda altres tipus de projectes.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA DELS PROJECTES APROVATS EL 2002

3. Àmbits de treball: iniciatives de sensibilització

L'àmbit de sensibilització d'Euskal Fundazioa queda desglossat en tres camps diferents: la sensibilització social i institucional, la formació i l'educació al desenvolupament.

3.1. Sensibilització social i institucional

- Oferir un sistema d'assessorament a corporacions locals mitjançant el qual es dona informació sobre els aspectes polític, econòmic i tècnic de l'actuació cooperant municipal.
- Implicar les institucions locals en la difusió del Fons i la seva tasca a fi d'obtenir noves adhesions.
- Aconseguir la col·laboració, assessorament i assistència tècnica d'especialistes en els projectes d'Euskal Fundazioa.
- Afavorir l'homogeneïtzació de les bases de les convocatòries locals a fi de facilitar la relació entre les administracions públiques i els agents locals.

3.2. Formació

- Formació en cooperació internacional adreçada a responsables polítics i tècnics.
- Formació, capacitació o intercanvi d'experiències amb representants dels països del Sud.

3.3. Educació per al Desenvolupament

Durant aquest període es va posar en marxa el **Projecte Mundilab – Laboratori per a l'Educació al Desenvolupament** en diversos centres educatius de primària i secundària dels tres territoris de la Comunitat Autònoma Basca. Aquest model de laboratori s'adreça a professionals de l'educació formal, educadors d'ONGD i altres moviments socials, estudiants de primària, secundària i formació professional, grups de joventut, voluntariat i cooperants. El projecte és promogut per Hegoa dins d'un programa més ampli a l'àmbit europeu. Es tracta d'una col·laboració entre el Departament d'Educació al Desenvolupament i la Secretaria d'Acció Exterior del Govern Basc, Hegoa i Euskal Fundoa.

Mundilab intenta superar els obstacles que dificulten la introducció de l'educació al desenvolupament als diferents sectors educatius i pretén:

- Concentrar els recursos en un espai assequible a la consulta i ús permanent.
- Afavorir la pràctica interdisciplinària i la formació docent.
- Facilitar la pràctica sostinguda de l'educació al desenvolupament.
- Diversificar les fonts d'informació.
- Innovar en instruments i propostes educatives.

D'altra banda, a través d'un conveni de col·laboració subscrit amb la Universitat del País Basc (UPV/EHU), s'impulsa i dona suport a un programa de pràctiques en projectes de desenvolupament, perquè l'alumnat pugui dur a terme activitats de cooperació durant la realització de les seves pràctiques acadèmiques.

4. Cooperació descentralitzada 2001-2002

4.1. Delegacions d'observació electoral

Com en ocasions precedents, i a fi d'acompanyar processos de democratització als països on Euskal Fondoa desenvolupa la seva tasca de cooperació, es varen organitzar programes d'observació electoral internacional amb motiu de la celebració de comicis electorals als tres països d'intervenció prioritària d'Amèrica Central. Igualment, els desplaçaments d'aquestes delegacions es varen aprofitar per conèixer in situ els projectes a què dóna suport el Fons, como una activitat més de formació i sensibilització.

4.2. Relacions institucionals

El desenvolupament dels Plans Operatius Anuals, inclòs en el marc del conveni de col·laboració subscrit per Euskal Fondoa amb la Secretaria d'Acció Exterior del Govern Basc i EUDEL (Associació de Municipis Bascos), constitueix un altre eix d'acció. Actualment es desenvolupen dos programes en aquest marc de col·laboració interinstitucional:

- Cofinançament d'una Unitat de Coordinació Sàhara, iniciativa a la qual s'afegeix també l'Institut Basc de la Dona (EMAKUNDE).

Construcció d'un pou a Nejapa (El Salvador)

- Suport als plans d'ordenament i reconstrucció territorial al Departament de Cuscatlán a El Salvador, alhora que enfortiment de la seva estructura municipalista a través de la Corporación de Municipalidades de la República de El Salvador (COMURES).

4.3. Activitats de representació

Altres activitats de representació i relació institucional amb la resta de Fons de Cooperació i Solidaritat, les entitats locals a nivell nacional o internacional, la Comissió Interterritorial de Cooperació, el Programa Humà Local de Desenvolupament del PNUD o la Unió Europea es realitzen de forma conjunta a través de la pertinença des del seu origen a la Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat.

5. Dinàmica interna

L'Assemblea General és l'òrgan suprem d'Euskal Fundazioa, constituïda per tots els representants de les institucions que la integren, i pot ser de caràcter ordinari o extraordinari.

La gestió ordinària de l'Associació és a càrrec de la Junta Directiva, encomanada de dirigir i administrar l'Associació d'acord amb les directrius de l'Assemblea i sota el seu control. La *Junta Directiva* es conforma seguint criteris demogràfics, territorials i polítics representatius de la pluralitat del conjunt d'entitats locals basques. Està formada pels càrrecs de presidència, vicepresidència, secretaria, tresoreria i 11 vocalies, representats fins al 2007 de la següent manera:

Presidenta:

Rosa María Ostogain Etxeberria, alcaldessa de BÉRRIZ.

Vicepresidenta:

Ana Urchueguía Asensio, alcaldessa de LASARTE-ORIA.

Secretari:

Javier de Andrés Guerra, director de Comunicació de la DIPUTACIÓ FORAL d'ÀLABA.

Tresorera:

Carmen García Martín, regidora de BILBAO.

Vocals:

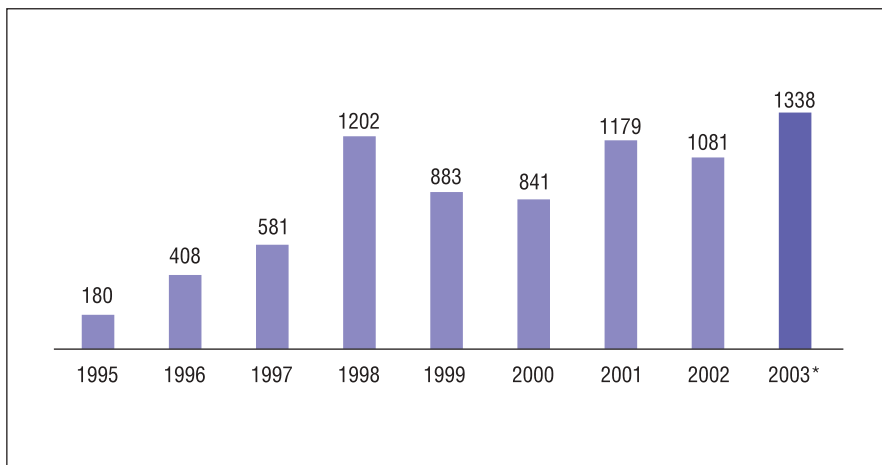
Imanol Landa Jáuregui, regidor de GETXO; Joseba Zenikazelaia Loroño, regidor de MARURI-JATABE; Alejandra Iturrioz Unzueta, alcaldessa d'ORDIZIA; Patxi Saenz Lazkano, alcalde de LEITZA; Bakartxo Tejería Otermin, alcaldessa de VILLABONA; Julia Hernández Valles, regidora d'ERRENTERIA; Cristina Laborda Albolea, regidora d'IRÚN; Jose Etxeberria Iztueta, regidor d'ARRASATE; Arritxu Marañoñ Basarte, regidora de DONOSTIA-SAN SEBASTIÁN; Idoia Garmendia Telleria, regidora de VITORIA-GASTEIZ; Marian Urkijo Zulaika, regidora de LAUDIO.

Director:

Juan Manuel Balerdi

6. Recursos gestionats

Amb 1.338.000 d'euros pressupostats per al 2003, el volum de recursos gestionats per Euskal Fondoa s'ha consolidat per damunt del milió d'euros.

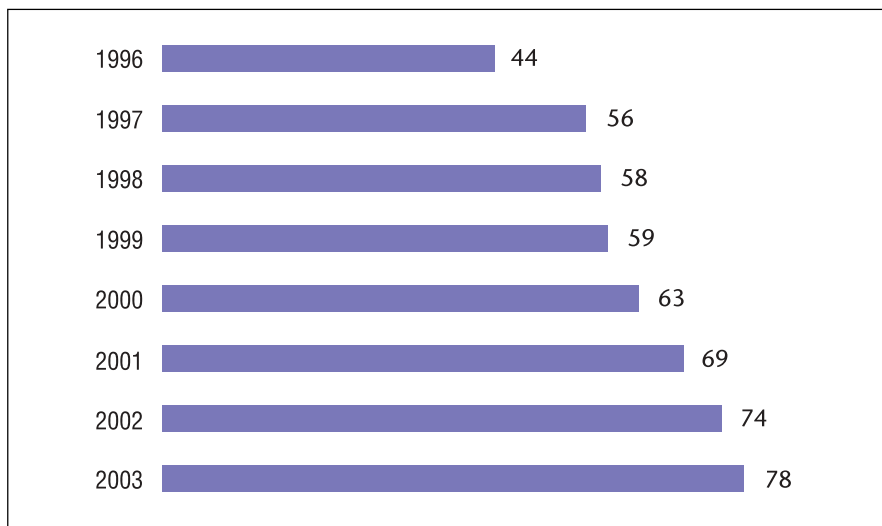

EVOLUCIÓ DELS RECURSOS GESTIONATS ELS DARRERS ANYS PER EUSKAL FONDOA (EN MILERS D'EUROS)

* Les dades per a 2003 corresponen a recursos pressupostats.

7. Socis d'Euskal Fondoa

Actualment Euskal Fondoa compta amb 78 membres, 77 dels quals pertanyen a la Comunitat Autònoma Basca (representant més del 80% de la seva població) i 1 pertany a la Comunitat Foral de Navarra. S'hi inclouen 66 ajuntaments (amb les tres capitals dels territoris històrics de la CAB), 11 juntes administratives i la Diputació Foral d'Àlaba.

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE SOCIS D'EUSKAL FONDOA

Ajuntaments

Abadiño	Elvillar	Lezo
Aduna	Erandio	Lizartza
Aiara	Ermua	Maruri - Jatabe
Alegria - Dulantzi	Galdakao	Mutriku
Altzo	Gatika	Oiartzun
Amurrio	Gernika	Ordizia
Anoeta	Getxo	Orexa
Aramaio	Güeñes	Orio
Arrasate	Hernani	Pasaia
Arrazua – Ubarrundia	Hernialde	Renteria
Arrigorriaga	Hondarribi	Sopelana
Asparrena	Ibarra	Tolosa
Asteasu	Ikaztegieta	Trapagaran
Aulesti	Irun	Turtzioz
Baños-Mainueta	Irura	Urnieta
Barrundia	Iruraiz – Gauna	Usurbil
Berriz	Itsasondo	Vitoria - Gasteiz
Bilbao	Lantaron	Zaldibar
Billabona	Lasarte - Oria	Zaldibia
Deba	Laudio	Zierbena
Donostia - San Sebastián	Leitza	Zigoitia
Elburgo	Lekeitio	Zizurkil

Juntas Administratives

Antoñana	Manzanos
Egino	Maturana
Elosu	Mendiola
Ilarduia	Onraitia
Izarra	Troconiz
Lasarte	

Diputació Foral d'Àlaba

Fons Valencià per la Solidaritat

1. Origen

El Fons Valencià per la Solidaritat es va crear l'any 1992, per canalitzar d'una forma coordinada els recursos que destinen els ajuntaments i altres entitats valencianes a projectes de cooperació per a un desenvolupament sostenible i integral dels pobles més desfavorits del món.

2. Àmbits de treball: iniciatives de cooperació

2.1. Línies de treball

2.1.1. Marc temàtic

Els projectes que s'aproven a través del Fons Valencià han de cercar promoure el desenvolupament integral de les comunitats beneficiàries de forma permanent, atenent les necessitats més fonamentals de les poblacions més desfavorides. Sempre es pretén que:

- Els projectes tinguen una fonamentació de la seua necessitat, una formulació coherent interna entre les necessitats i els objectius, els costos i els mitjans, la metodologia i l'avaluació.
- Els continguts s'ajusten a les necessitats reals de la població, partint de projectes descentralitzats, sostenibles, sustentables, que siguen viables tècnicament, financera i organitzativa. A més, que siguen integrals, productius, ajustats a les peculiaritats culturals de la zona, la seua possible incidència en la promoció de valors democràtics, i la seua rendibilitat.
- Les ONGD sol·licitants hagen demostrat la seua capacitat de gestió amb un mínim de 2 anys d'experiència, que mostren sintonia amb els objec-

tius del Fons, així com la seua implicació en la sensibilització de la societat valenciana.

2.1.2. Marc geogràfic

Les zones geogràfiques prioritàries són les dels països més empobrits, segons els índexs publicats pel Programa de Nacions Unides pel Desenvolupament. Tot i això, el Fons està treballant d'una manera més continuada en les següents àrees:

- **Regió d'Amèrica Llatina**, amb dues zones preferents:
  - Amèrica Central, Mèxic i Carib.
  - Amèrica del Sud.
- **Regió Africana**:
  - Zona subsahariana.
  - RASD.

Puntualment també s'ha col·laborat en algun projecte a Àsia i a Europa de l'Est.

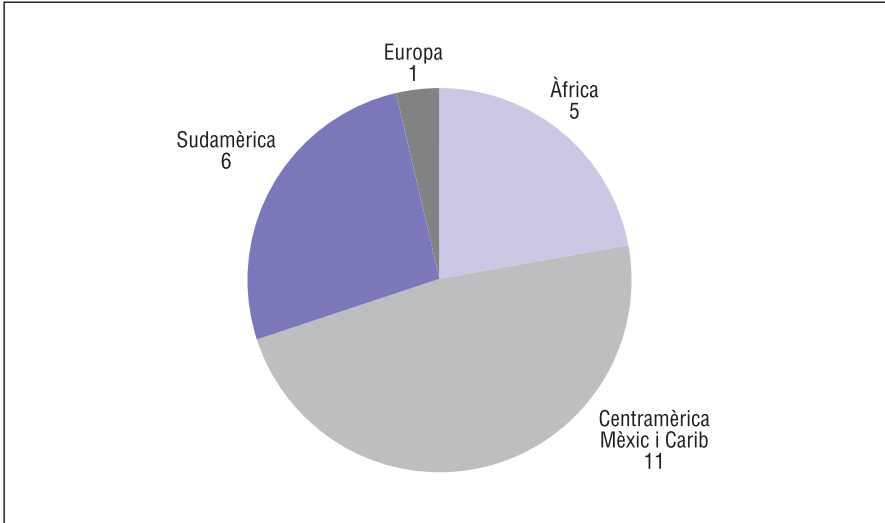
2.2. Projectes aprovats

L'any 2001 **es varen aprovar 31 projectes**, que corresponen als següents sectors: 14 a educació i formació; 5 a infraestructures; 4 a sensibilització; 3 a sanitat; 2 a desenvolupament productiu; 2 a enfortiment de la societat civil; i 1 a microcrèdits.

El 2002 **s'aprovaren 23 projectes**, 5 dels quals per a educació i formació; 3 per a desenvolupament productiu; 3 per a infraestructures; 3 per a sensibilització; 3 per a emergència; 1 per a sanitat; 1 per a enfortiment de la societat civil; 1 per a medi ambient; 1 per a municipalisme; 1 per a promoció de la dona; i 1 per a microcrèdits. Al gràfic es pot observar el seu desglossament per àrees geogràfiques.

A l'Assemblea General de 2003 **s'ha aprovat un total de 15 projectes** de cooperació. Per sectors, 7 corresponen a municipalisme; 3 a educació; 3 a infraestructures; 1 a codesenvolupament; i 1 a formació.

Amb aquests ja són més de 100 els projectes subvencionats pel Fons Valencià des de l'any del seu naixement.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA DELS PROJECTES APROVATS EL 2002

3. Àmbits de treball: iniciatives de sensibilització

El Fons Valencià té també entre els seus objectius fonamentals sensibilitzar la població valenciana davant de la problemàtica de la interdependència Nord-Sud, tot impulsant el seu compromís amb la solidaritat.

Amb aquesta voluntat es continua endavant amb el Pla de Formació del Voluntariat Municipal en Cooperació Internacional *Nosotros seremos su voz*. Aquest pla està destinat a preparar joves de les poblacions associades al Fons Valencià com a agents voluntaris de cooperació. Tot açò mitjançant uns cursos de formació en diversos punts de la Comunitat Valenciana i una estada d'un mes de durada a Amèrica Central, per tal que aquestos joves esdevinguin elements de sensibilització a les seues poblacions envers la realitat dels països empobrits.

4. Cooperació descentralitzada 2001-2002

4.1. Programa Àgora

El 2002 la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament va encomanar al Fons Valencià el *Programa de desenvolupament de les estructures municipals a la República d'El Salvador*. Hi participen institucions, entitats municipalistes i universitàries, i xarxes de desenvolupament local, tant salvadorenques com valencianes, amb l'objectiu de contribuir al desenvolupament de les estructures administratives municipals en El Salvador, com a factor social clau per a impulsar i consolidar els processos democràtics i millorar la qualitat de vida dels pobles i municipis.

Durant l'any 2002 es varen dur a terme diverses activitats en el marc d'aquest programa, entre les quals cal destacar:

- Jornades celebrades a l'agost a San Salvador per a la presentació pública del programa, amb el títol *Enfortiment de les capacitats del recurs humà d'El Salvador*, en què varen participar totes les institucions implicades.
- *Trobada Hispano-Salvadorenca de Municipalisme a la Comunitat Valenciana*, que va tenir lloc al setembre amb la participació d'una delegació de representants polítics i d'institucions municipalistes, alcaldes, tècnics i representants de la societat civil salvadorenca. Durant la trobada els assistents van poder conèixer el model espanyol de l'administració pública local, i van visitar i van mantindre un contacte directe i personal amb diferents ajuntaments socis del Fons. Finalment, es va acordar l'elaboració d'un document de conclusions i la declaració d'intencions per a promoure i desenvolupar legislativament en El Salvador la Llei de Carrera Administrativa Municipal.

Es va aprofitar també que una delegació del Fons València va assistir a l'octubre al *XVIII Congrés Nacional de Municipalitats* a El Salvador, per presentar i demanar suport al programa al ple de la Comissió d'Asser Municipals de l'Assemblea Legislativa, a la Secretaria Tècnica de la Presidència de la República, a la Comissió Nacional de Desenvolupament-Pla Nació, a l'ambaixada d'Espanya, i a diverses associacions de municipis i partits polítics.

En este moment, tot seguint les fases i activitats previstes per a l'execució del projecte, estan pendents els treballs per a l'estudi i la redacció d'una proposta legislativa i la seua posterior discussió.

4.2. Campanya de sensibilització i dinamització als municipis valencians en cooperació internacional

A través d'aquesta campanya el Fons aporta exposicions diverses i materials de suport perquè es puguen celebrar les **Jornades per la Solidaritat** als municipis, a fi de facilitar la sensibilització i difondre el paper del Fons Valencià. L'activitat més sol·licitada ha sigut la cessió de les exposicions pròpies del Fons: *Nosaltres serem la seua veu*, *Sàhara: història d'un poble*, *Els alumnes de la CPR Primavera de l'Ixcán contem la nostra vida* i de les cedides per l'ONGD Esperança sense Fronteres, amb la qual el Fons Valencià ha establert una intensa col·laboració.

D'altra banda, l'**Informatiu**, periòdic que recull les activitats dutes a terme pel Fons i que té una àmplia difusió, ha esdevingut una eina molt vàlida i útil en matèria de sensibilització, i s'ha consolidat com a instrument al servei de les institucions i entitats.

Molí per a dacsa a la comunitat de Jute (Baja Verapaz, Guatemala)

4.3. Campanyes d'ajuda d'emergència

El **Comité d'Ajuda Humanitària i Emergència de la Comunitat Valenciana** va nàixer l'any 2002 com a experiència pionera a l'Estat espanyol. El seu objectiu és procurar la coordinació d'esforços i la unió de recursos públics (tant econòmics com materials) que, amb motiu de situacions de catàstrofe natural o conflicte social o econòmic, es posen a disposició de les diverses ONGD, perquè duguin a terme les actuacions necessàries encaminades a afrontar les conseqüències eventuais d'estes situacions en qualsevol part del món.

Actualment són membres del Comité d'Emergència la Generalitat Valenciana, els ajuntaments de València, Castelló de la Plana, Alacant, Elx i Torrevieja, el Fons Valencià per la Solidaritat, les tres diputacions provincials, Bancaixa, la CAM, la Caixa Rural i la Federació Valenciana de Municipis i Províncies.

L'activitat del Comité d'Emergència va ser intensa al llarg dels últims mesos de 2002 i principis de 2003, a causa dels desastres naturals a Angola, i per les dificultats econòmiques i socials que es viuen a Argentina i Palestina.

Els socis que decidixen realitzar una aportació extraordinària als projectes d'emergència que es proposen, disposen d'informació sobre els projectes i també sobre els resultats de la seua execució.

4.4. Campanya contra l'ablació sexual femenina

Durant el primer trimestre de 2002 el Fons Valencià i l'ONGD Esperança sense Fronteres varen realitzar la campanya de sensibilització contra la mutilació sexual femenina ***Etiòpia: Una història sobre la mutilació sexual femenina***, sota el patrocini de la Generalitat Valenciana, a través de la Direcció General de Cooperació.

La campanya tenia com a objectius: sensibilitzar a la societat valenciana sobre la mutilació sexual femenina; arreplegar firmes i adhesions institucionals en contra de l'ablació; i potenciar programes d'educació per a les dones que sofreixen este tipus de castració.

Mitjançant una intensa tasca de difusió, a través de conferències, projeccions d'un vídeo de sensibilització, una exposició fotogràfica i presència als mitjans de comunicació (premsa, ràdio i televisió), es varen aconseguir més de 150 adhesions institucionals i es varen aplegar prop de 50.000 signatures.

Com a resultat d'aquesta campanya, representants de l'ONGD Esperança sense Fronteres es van desplaçar a Etiòpia amb tots els suports institucionals i firmes arreplegades i les van entregar a la Ministra de la Dona d'eixe país. Va constituir un suport més a una causa que va donar com a fruit l'aprovació d'una llei per la qual es prohibeix la pràctica de l'ablació. Per a contribuir a l'eradicació progressiva i total d'esta pràctica la Generalitat Valenciana, en col·laboració amb l'UNICEF, va posar en marxa un important projecte de cooperació a Etiòpia.

Escoles solidàries. Municipis de Ciudad Sandino, San José de los Remates i Tisma (Nicaragua)

5. Dinàmica interna

La *Junta Executiva* del Fons Valencià, que es va aprovar per consens per al període 2003-2006, està formada per una presidència, una vicepresidència, una secretaria, una tresoreria i 9 vocals, representades de la següent manera:

President:

Vicent Moreno Montañés, alcalde de CASTELLÓ de RUGAT.

Vicepresident:

Juan Bautista Roselló Tent, alcalde de BENISSA.

Secretari:

Jesús Ferrando Peris, alcalde de BENIFAIRÓ de la VALLDIGNA.

Tresorer:

Vicent Antoni Giner i Segarra, alcalde de BARXETA.

Vocals:

Vicenta Aviñó Dalmau, regidora d'ALCÀSSER; Cristina Mira Marchiran, alcaldessa d'AIELO de MALFERIT; Ana Isabel Pérez Caballero, regidora d'ALBAIDA; Mª Vicenta Isabel Coso Pardos, regidora d'ALGEMESÍ; Vicent Mascarell Tarazona, regidor de GANDIA; Alonso Carrasco Cambroner, regidor de NOVELDA; Bernabé Cano García, alcalde de LA NUCIA; Ramón Pacheco Sarabia, regidor de TORRENT; Mª José Masip Sanchis, regidora de XÀTIVA.

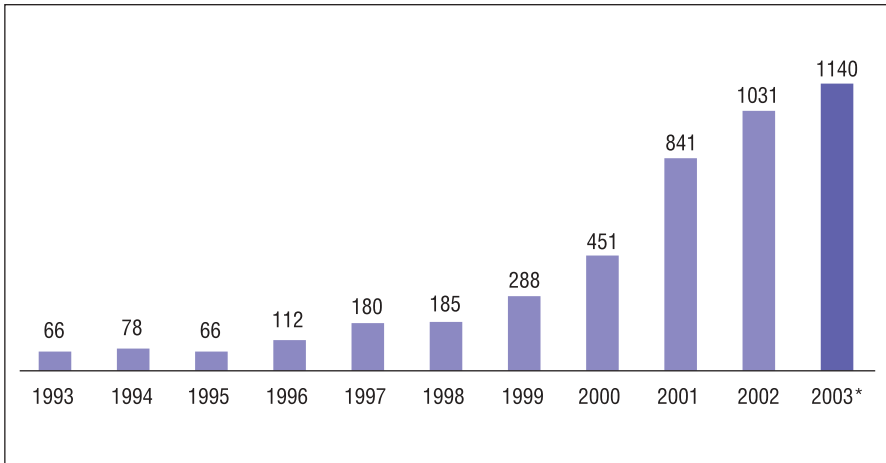
Coordinador:

Antoni Mira Barberá

6. Recursos gestionats

El volum de recursos gestionats pel Fons Valencià ha augmentat de forma molt considerable en els tres darrers anys, com es pot veure en el següent gràfic.

EVOLUCIÓ DELS RECURSOS GESTIONATS PEL FONS VALENCIÀ (EN MILERS D'EUROS)

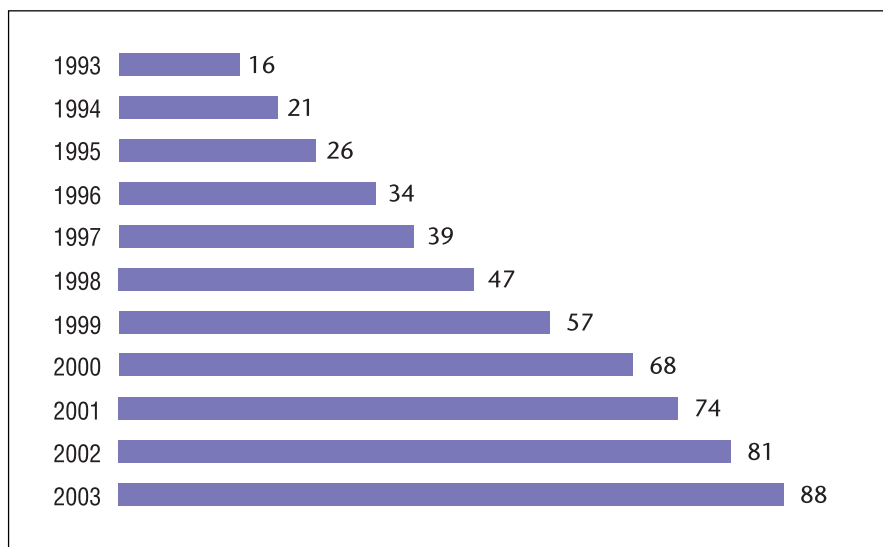
* Les dades per al 2003 corresponen a recursos pressupostats.

7. Socis del Fons Valencià

L'evolució del nombre de socis ha estat creixent progressivament al llarg dels 10 anys d'història del Fons Valencià. Dels 88 socis existents actualment, 82 són ajuntaments i 6 són altres institucions públiques.

Entre les entitats col·laboradores destaquen la Diputació d'Alacant, les Corts Valencianes, les 5 Universitats de la Comunitat Valenciana; l'Institut Valencià de la Joventut, la Fundació Bancaixa, la Fundació de la Solidaritat i el Voluntariat de la Comunitat Valenciana i el Consell de la Joventut de la Comunitat Valenciana.

La Generalitat Valenciana ostenta la Presidència Honorífica.

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE SOCIS DEL FONS VALENCIÀ

Ajuntaments

Agullent	Castelló de Rugat	Orba
Aielo de Malferit	Chella	Otos
Alaquàs	Cocentaina	Parcent
Albaida	Corbera	Pedreguer
Alcàsser	Cortes de Pallàs	Picassent
L'Alcúdia	Elx	Pinet
L'Alcúdia de Crespins	Estivella	La Pobla de Farnals
Alfafara	Favara	La Pobla Llarga
Algemesí	Fontanars dels Alforins	Polinyà de Xúquer
Almàssera	Gandia	Potries
Alqueria de la Comtessa	Gavarda	Quart de Poblet
Antella	Genovés	Quatretonda
Barxeta	Ibi	Rotglà i Corbera
Bellreguard	Lloc Nou d'En Fenollet	Salem
Beneixama	Llosa de Ranes	San Miguel de Salinas
Benetússer	Llutxent	Sellent
Benicolet	Manuel	Silla
Benifaió	Moixent	Tavernes de la Valldigna
Benifairó de la Valldigna	Montaverner	Teulada
Benignàim	Murla	Torrent
Benigembla	Mutxamel	La Vall d'Uixó
Benissa	Novelda	Vallada
Biar	Novetlè	Villanueva de Castellón
Bocairent	La Nucia	Vinalesa
Bolbaite	L'Olleria	Xàtiva
Burjassot	Onda	Xeraco
El Campello	Ondara	
Canals	Ontinyent	

Altres institucions públiques

Diputació de València

Mancomunitat de Municipis de La Costera-La Canal

Mancomunitat de Municipis de La Ribera Baixa

Mancomunitat de Municipis de La Safor

Mancomunitat de Municipis de La Vall d'Albaida

Mancomunitat de Municipis de Serveis de Benestar Social L'Ènova – Manuel – Rafelguaraf – Sant Joan d'Ènova – Senyera

Socis col·laboradors

Diputació d'Alacant

Corts Valencianes

Institut Valencià de la Joventut

Fundació Bancaixa

Caixa Ontinyent

Fundació de la Solidaritat i el Voluntariat de la Comunitat Valenciana

Universitat de València-Estudi General

Universitat Politècnica de València

Universitat Jaume I

Universitat d'Alacant

Consell de la Joventut de la Comunitat Valenciana

Consells de la Joventut d'Ontinyent, Xàtiva i Silla

Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació

1. Origen

El Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació es va constituir el 19 d'octubre de 1993, amb l'objectiu de coordinar i canalitzar les aportacions anuals per a la cooperació per al desenvolupament de les administracions públiques i entitats privades de Mallorca, així com gestionar aquests recursos a través de projectes de cooperació de forma eficaç, per contribuir a un desenvolupament integral i autosostenible de les persones i comunitats del Sud a qui s'adrecen aquestes propostes.

2. Àmbits de treball: iniciatives de cooperació

L'àrea de projectes de cooperació és l'encarregada de coordinar els projectes i altres alternatives de cooperació duts a terme pel Fons, ja sigui a través de projectes, d'ajudes d'emergència, d'agermanaments, de convenis de col·laboració o de campanyes específiques.

2.1. Línies de treball

El treball que actualment s'està desenvolupant en el Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació es basa en l'aprofundiment dels eixos de treball que s'han seguit als darrers anys.

2.1.1. Marc estratègic

- Projectes de cooperació amb ONG i entitats solidàries.
- Cooperació municipalista i agermanaments.
- Ajuda humanitària d'emergència i de reconstrucció.

2.1.2. Marc geogràfic

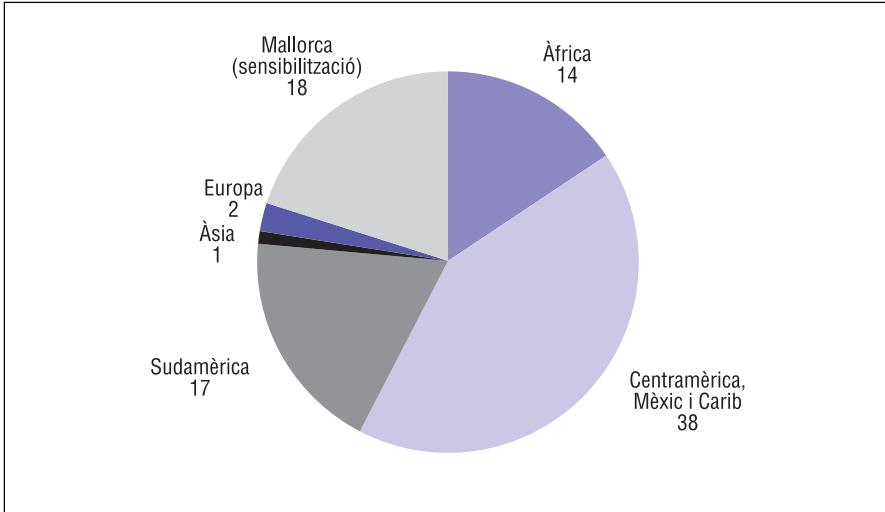
Tot i que els objectius bàsics del Fons no inclouen l'especificació concreta sobre un marc geogràfic preferent, la major part de treball s'ha anat concentrant en determinades àrees geogràfiques:

- **Amèrica Llatina:**
  - Treball en cooperació municipalista, desenvolupament econòmic, infraestructures, sanitat i educació.
- **Àfrica Subsahariana:**
  - Treball a l'àrea sanitària i amb grups de refugiats i desplaçats.
  - A l'àrea de drets humans es dóna suport als esforços per inculpar els responsables del genocidi de la regió dels Grans Llacs
  - Suport amb petites activitats econòmiques per a dones víctimes d'agressions i mutilacions sexuals.
- **Mediterrani:**
  - Sàhara: suport al poble saharauí.
  - Balcans: reforç a la reconstrucció d'equipaments i als drets humans.
  - Nord del Marroc, i més concretament al Rif: s'hi treballa conjuntament amb els immigrants i finançant projectes agrícoles i d'equipament.

2.2. Projectes aprovats

L'any 2001 el Fons Mallorquí **va aprovar un total de 69 projectes**, 13 dels quals corresponen a enfortiment de la societat civil; 12 a emergència, 11 a educació i formació; 11 a infraestructures; 8 a sanitat; 8 a desenvolupament productiu; 2 a medi ambient; 2 a drets humans; i 2 a sensibilització.

El 2002 el nombre de **projectes aprovats va ser de 90**. Per sectors es distribueixen en: 17 de sensibilització; 13 d'infraestructures; 13 de desenvolupament rural, econòmic i productiu; 11 d'educació i formació; 10 de sanitat; 8 de municipalisme; 7 d'enfortiment de la societat civil; 6 d'emergència; 3 de medi ambient; i 2 de drets humans.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA DELS PROJECTES APROVATS EL 2002

Des del seu any fundacional i fins al 2002 el Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació ha finançat uns 489 projectes de cooperació, a més de projectes d'emergència i de sensibilització.

3. Àmbits de treball: iniciatives de sensibilització

La cooperació per al desenvolupament es fa necessària des del moment en què es constata que les relacions i els intercanvis entre els països del Nord i del Sud són desiguals i injustos. Si volem que la cooperació tenguin resultats positius i sostenibles, cal un canvi profund en la percepció que des d'aquí tenim de la realitat del Sud i un coneixement de les causes d'aquest desequilibri. Aquest canvi és possible amb la gestió de **programes i activitats de sensibilització** que generin interès per conèixer les realitats diferents de la pròpia.

Creiem que el Fons Mallorquí, com a instrument de cooperació descentralitzada, ha d'anar més enllà en la difusió de la tasca de cooperació i dels processos que es duen a terme amb els recursos de les institucions sòcies.

3.1. Accions directes

Són aquelles promogudes des del Fons, o proposades pels ajuntaments i altres socis, que inclouen les activitats de sensibilització derivades de la solidaritat dels municipis i que són de l'interès dels socis. El Fons Mallorquí actua com a dinamitzador d'aquestes iniciatives, col·laborant en la tasca de trobar la fórmula més adient per fer realitat aquest interès.

- **Exposicions:** s'han elaborat diverses exposicions noves, responent a demandes fetes per socis del Fons i que tenen a veure amb projectes de cooperació i agermanaments amb pobles del Sud (*Artà cap al Sud; Inca – Telpaneca: dos pobles germans; i Lligats a Nueva Segovia, història d'un agermanament*). Altres ja elaborades en anys anteriors s'han seguit exposant en altres indrets i en centres educatius.
- **Conferències i xerrades:** s'ha participat en taules rodones, xerrades i conferències en diversos pobles de l'illa per donar a conèixer el treball del Fons i la tasca de cooperació dels seus socis.

3.2. Accions conjuntes amb ONG

Finançament a associacions i entitats que treballen en cooperació per al desenvolupament perquè puguin dur a terme programes de sensibilització. El 2002 es va obrir la convocatòria per al finançament d'aquests programes, amb 15 projectes aprovats. D'aquesta manera es facilita la difusió d'aquelles propostes aprovades per tal que arribin al màxim nombre de població.

3.3. Publicacions i difusió

- **Pàgina web:** Durant els darrers mesos del 2002 s'inicià l'elaboració d'una pàgina web on qualsevol soci, entitat o persona interessada en obtenir informació sobre cooperació, projectes finançats, activitats per poder realitzar o llibres sobre temàtica específica, pogués accedir-hi de manera immediata. L'adreça del web és: www.fonsmallorqui.org.
- **Publicacions:** El Fons Mallorquí compta amb dues publicacions periòdiques que tenen per objectiu divulgar les activitats que duu a terme i donar a conèixer la solidaritat de Mallorca amb els països del Sud.
  - **Full Informatiu:** és una publicació mensual que té per objecte informar de les activitats que realitza el Fons Mallorquí. Es publica d'ençà del juliol de 2001 i recull, entre altres, dades i informacions que fan referència a campanyes de sensibilització, accions institucionals, projectes de desenvolupament, i llibres que es poden trobar al Centre de Documentació.

- **Butlletí Informatiu:** és la memòria que recull les activitats realitzades l'any anterior i les línies d'actuació a seguir en el següent. També conté les dades econòmiques i els projectes que s'han finançat.
- **Catàleg d'activitats de sensibilització:** Aquest catàleg vol difondre les activitats de sensibilització que es poden sol·licitar i són a disposició de tothom: exposicions, materials didàctics, xerrades, etc.
- **Tríptic:** per al 2003 és prevista l'edició d'un llibret informatiu del Fons Mallorquí com a eina per donar difusió a la tasca que es realitza i a la seva organització.

3.4. Educació per al desenvolupament

El projecte *Lliga't al Sud*, sorgit d'un conveni signat amb la Conselleria d'Educació i Cultura, pretén donar a conèixer una imatge positiva i més d'acord amb la realitat dels països del Sud i ofereix oportunitats per experimentar el fet que vivim en un món desigual, proposant les eines necessàries per participar en el procés de pensar i entendre el món.

L'eina central d'aquest projecte són els materials didàctics per a primer cicle de primària «Trescant món» i per a educació secundària «Cop d'ull al Sud».

Promoció de la dona a Purulhá (Guatemala)

4. Cooperació descentralitzada 2001-2002

4.1. Seguiment de projectes

Des del 2001 el Fons Mallorquí té destinada una persona del seu equip tècnic a l'oficina conjunta de Managua, que durant sis mesos a l'any s'encarrega de dur a terme el seguiment dels projectes que el Fons Mallorquí finança a la zona, alhora que manté una relació propera i un contacte permanent amb les contraparts centreamericanes i transmet informació de la situació dels països on es coopera.

Al llarg del 2002 es varen visitar projectes de Nicaragua, Guatemala, El Salvador i Cuba, i es va fer el seguiment dels agermanaments de Nueva Segovia i Telpaneca, ambdós en vigor, i de Totogalpa, signat el 2002.

4.2. Agermanaments

- **Artà – Totogalpa (Nicaragua):** al mes de novembre de 2002 Artà signà un agermanament amb el municipi de Totogalpa (Nicaragua), que es vehicula a través de la Comissió d'Agermanament, en la qual prenen part l'Ajuntament d'Artà, el Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, Artà Solidari i una dotzena d'entitats ciutadanes de la localitat, així com persones particulars. Aquesta comissió, que té el seu homòleg en forma de Comisión de Hermanamiento a Totogalpa, té com un dels seus principals objectius dissenyar i promoure el model de desenvolupament que el municipi ha decidit dur a terme. Dins del marc de l'agermanament es dugué a terme l'exposició *Artà cap al Sud*, on es transmetia la tasca solidària que realitza el municipi, des de les institucions, les entitats locals, i la ciutadania, i, més concretament, el treball fet des de l'ajuntament d'Artà i l'associació Artà Solidari.
- **Inca–Telpaneca (Nicaragua):** signat al novembre de l'any 2001 entre els ajuntaments d'Inca i Telpaneca (Madriz-Nicaragua). Al llarg de l'any 2002 l'ajuntament d'Inca va finançar dos projectes de cooperació a Telpaneca, a través del Fons Mallorquí i conjuntament amb l'Instituto de Promoción Humana (INPRHU- Somoto), organització nicaragüenca que fa anys que treballa al poble. Actualment s'està treballant per constituir la Comissió d'Agermanament Inca-Telpaneca.
- **Mancomunitat del Pla – Nueva Segovia (Nicaragua):** conveni signat al maig de 1999 entre els municipis que formen la Mancomunitat del Pla de Mallorca i els que constitueixen l'Asociación de Municipios de Nueva Segovia (AMUNSE). Durant l'any 2002 s'hi varen finançar tres

projectes: dos destinats a l'enfortiment institucional de l'associació de municipis, i un per a la creació d'oficines municipals medio-ambientals. Tres anys després de la signatura de l'agermanament s'han enfortit les relacions entre les dues associacions de municipis i s'ha contribuït a vertebrar el treball municipalista, mitjançant la col·laboració i la definició de necessitats en comú de tots els municipis que formen Nueva Segovia, amb l'assessorament i el suport de la Mancomunitat del Pla.

- **Mancomunitat des Raiguer – Wilaya d'Auserd (RASD):** se signà al novembre de 1996 entre la Wilaya d'Auserd (República Àrab Sahrauí Democràtica) i la Mancomunitat des Raiguer, l'Associació d'Amics del Poble Sahrauí i el Fons Mallorquí, per assegurar una cooperació efectiva i continuada amb el poble sahrauí. Després de quatre anys de treball amb el projecte de becaris sahrauís, que ha tingut un bon resultat, es va decidir conjuntament entre les parts signants participar en un nou projecte que consisteix en el suport a la formació de administradors de *wilayas* i *dairas* dels campaments de refugiats. Aquest projecte entra al sector d'enfortiment de les administracions locals, tot i que per les circumstàncies en què viu el poble sahrauí, no són municipis comparables als nostres.

Cooperativa agrícola a Burundi

4.3. Fons d'emergència

Cada any, tal i com manen els estatuts del Fons, es reserva un 10% de cadascuna de les aportacions dels socis per destinar-lo a projectes d'emergència. Segons les demandes que es reben anualment, la Comissió Executiva del Fons Mallorquí aprova els projectes i propostes de suport a situacions d'emergència que es van produint. L'Assemblea General de Socis ratifica posteriorment el finançament dels projectes d'emergència de cada any.

Durant el 2002 es va donar suport a 6 projectes d'emergència, que es localitzen als següents països: **Congo** (com a conseqüència de l'erupció del volcà Nyirangango), **Burundi** (medicaments i roba per als presos de Npimba); **El Salvador** (segona fase de reconstrucció després dels terratrèmols de 2001); **Nicaragua** (per combatre la desnutrició infantil); **Sàhara** (ajuda alimentària als refugiats dels campaments de Tinduf); i **Kurdistan** (a causa de les restriccions provocades per l'embargament sobre Iraq).

4.4. Campanya *La Mediterrània, una cruïlla de pobles*

Aquesta campanya, coordinada conjuntament pel Fons Català, Fons Menorquí, Fons Pitiús i Fons Mallorquí, respon a la necessitat d'emprendre accions per promoure iniciatives de cooperació i de treball conjunt amb els països mediterranis.

A través d'un manifest d'adhesió i una exposició, els municipis demostren el seu interès per esdevenir pobles conscients que el seu futur està lligat a la regió mediterrània i que és possible i desitjable treballar amb el propòsit de contribuir a concebre la Mediterrània com una cruïlla de pobles. La campanya es duu a terme amb el suport del Consell Insular de Mallorca i de la Mancomunitat Nord.

L'exposició *La Mediterrània: una cruïlla de pobles*, que constitueix l'eix central d'aquesta campanya, pretén donar a conèixer la realitat de la regió i contribuir a la descoberta d'una identitat mediterrània i dels lligams que uneixen els diferents pobles. També s'han editat materials didàctics per tal de poder treballar als centres d'ensenyament secundari: una carpeta sobre continguts relacionats amb la Mediterrània, que duu el mateix nom de la campanya, i una altra titulada *La Mediterrània: pau i desenvolupament humà*.

4.5. Centre de documentació

El Centre de Documentació disposa d'un fons documental especialitzat en temes de cooperació per al desenvolupament, drets humans, economia i medi ambient, i relacions i conflictes internacionals. Actualment compta aproximadament amb 1.400 monografies i més de 30 títols de revistes, i el seu nombre es va incrementant. A més, compta amb diversos fulletons, articles i vídeos sobre aquests temes, i un arxiu de premsa amb les notícies relatives a cooperació i ONG de les Illes. Cal destacar una bibliografia infantil i juvenil, formada, entre d'altres, per guies educatives i contes, i materials didàctics d'entitats especialitzades. El Centre ofereix diversos serveis al públic, com ara préstec de materials, consulta en sala, reprografia, etc. Per accedir-hi només cal tenir el carnet de lector.

D'altra banda, aquest material ha servit de complement a les activitats realitzades amb el professorat i com a suport a estudiants i membres d'ONG que necessitaven una documentació molt especialitzada. S'ha modificat el tesaure utilitzat per a la catalogació de la biblioteca i s'hi han anant adaptant els llibres i publicacions periòdiques ja catalogats.

5. Dinàmica interna

La **Comissió Executiva** és l'òrgan de direcció designat per l'Assemblea General de socis i està formada per una presidència, dues vicepresidències, una tresoreria, una secretaria i 9 vocalies. A l'Assemblea General del Fons del 30 de setembre de 2003 va tenir lloc la designació dels membres de la Comissió Executiva per als següents quatre anys, que són:

President:

Bernardí Coll i Martorell, alcalde de MANCOR.

Vicepresidents:

Montserrat Ferrer i Oliver, directora insular d'Informació Turística del CONSELL INSULAR de MALLORCA; M. Magdalena Contestí i Murci, directora general de Cooperació del GOVERN de les ILLES BALEARS.

Secretària:

Mercedes Buendía Fernández, regidora d'ALCÚDIA.

Tresorer:

Joan Font i Massot, alcalde de PETRA.

Vocals:

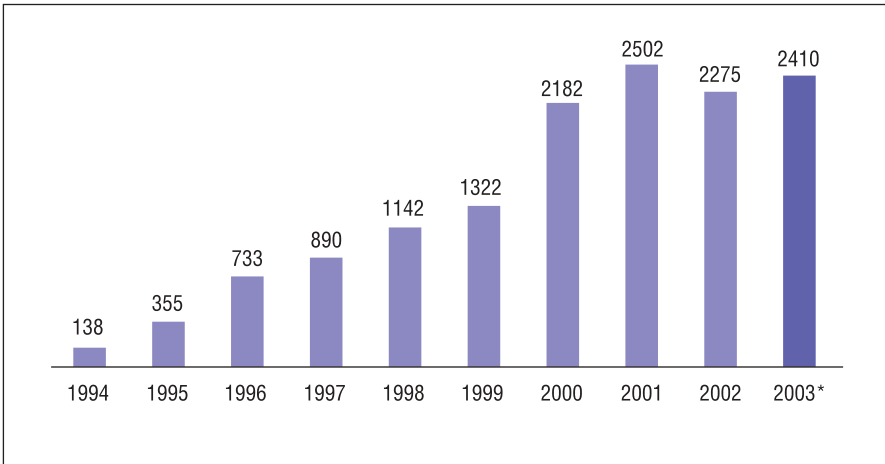
Jaume Jaume i Oliver, alcalde d'ALGAIDA; Pere Martorell i Pascual, regidor de BUNYOLA; M. Isabel Vives i Liberal, regidora de CAPDEPERA; Rafael Roig i Grimalt, regidor de FELANITX; Magdalena Cantarellas i Llompart, regidora d'INCA; Guillem Salvà i Oliver, regidor de LLUCMAJOR; Margarita Ferrando i Barceló, regidora de PALMA; Agnès Oliver i Mora, regidora de PORRERES; Francesca Salvà i Mut, vicerectora de Relacions Exteriors de la UNIVERSITAT de les ILLES BALEARS.

Gerent:

Catalina Socies i Salvà

6. Recursos gestionats

Com es pot apreciar al següent gràfic, els recursos gestionats pel Fons han anat creixent des de la seva fundació i actualment s'han consolidat per damunt dels dos milions d'euros. L'any 2001 els recursos gestionats varen assolir un creixement extraordinari arran de les campanyes d'emergència a El Salvador i l'Índia.

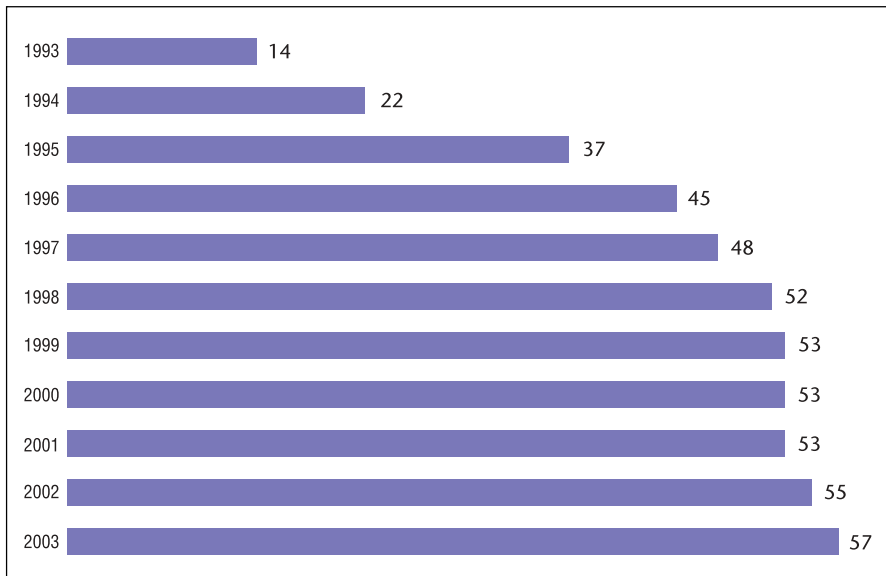

EVOLUCIÓ DELS RECURSOS GESTIONATS PEL FONS MALLORQUÍ (EN MILERS D'EUROS)

* Les dades per al 2003 corresponen a recursos pressupostats.

7. Socis del Fons Mallorquí

Actualment el Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació té 57 socis, 50 dels quals corresponen a municipis de l'illa integrats dins del Fons (el 92,45% dels municipis de Mallorca). També són sòcies tres mancomunitats de Mallorca: la del Nord, la del Pla i la del Raiguer. L'evolució en l'increment del nombre de socis queda reflectida al següent gràfic.

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE SOCIS DEL FONS MALLORQUÍ

Ajuntaments

Alaró	Esporles	Porreres
Alcúdia	Estellencs	Puigpunyent
Algaida	Felanitx	Sa Pobla
Ariany	Fornalutx	Sant Joan
Artà	Inca	Sant Llorenç des Cardassar
Banyalbufar	Lloret de Vistalegre	Santa Eugènia
Binissalem	Lloseta	Santa Margalida
Búger	Llubí	Santa Maria del Camí
Bunyola	Llucmajor	Santanyi
Calvià	Manacor	Selva
Campanet	Mancor de la Vall	Sencelles
Campos	Maria de la Salut	Ses Salines
Capdepera	Marratxí	Sineu
Consell	Muro	Sóller
Costitx	Palma	Son Servera
Deià	Petra	Vilafranca de Bonany
Escorca	Pollença	

Altres institucions públiques

Consell Insular de Mallorca
 Govern de les Illes Balears
 Mancomunitat Nord de Mallorca
 Mancomunitat Pla de Mallorca
 Mancomunitat des Raiguer

Entitats

Justícia i Pau de Mallorca
 Universitat de les Illes Balears

Fons Menorquí de Cooperació

1. Origen

El Fons Menorquí és una associació sense ànim de lucre creada el 1993, amb el suport de totes les administracions públiques, ONG i diverses entitats ciutadanes per impulsar i coordinar la participació de tots els sectors ciutadans de Menorca en la construcció d'un món més humà, a través de l'establiment de lligams duradors amb comunitats concretes del Sud, en una relació horitzontal d'intercanvi d'aprenentatges. Aquests lligams es creen en el marc dels projectes de cooperació, d'emergència, sensibilització o immigració.

2. Àmbits de treball: iniciatives de cooperació

2.1. Línies de treball

2.1.1. Marc temàtic

Els objectius que es persegueixen són:

- Acompanyar projectes emmarcats en processos planificats a llarg termini.
- Establir lligams Nord-Sud duradors que duguin a un coneixement profund de les realitats.
- Coordinar les accions de les administracions i ONG de Menorca impulsant accions conjuntes.
- Enfortir processos de democràcia local i treballar en xarxa amb altres organitzacions municipalistes.

2.1.2. Marc geogràfic

A fi d'evitar una excessiva dispersió de l'activitat cooperant s'han establert uns criteris per tal de donar prioritat a determinades zones geogràfiques. El que se cerca amb açò és poder realitzar un seguiment fidel dels projectes, alhora que enfortir els contactes amb grups dels països del Sud.

D'aquesta manera, les actuacions del Fons Menorquí se centren en les següents àrees:

- **Amèrica Central**
- **Sàhara** (agermanaments, acollida de fillets sahrauís en s'estiu i de formació de fillets mitjançant beques per a primària i secundària)
- **Amèrica del Sud** (Bolívia, Brasil, Equador i Xile)
- **Mediterrània** (Marroc)

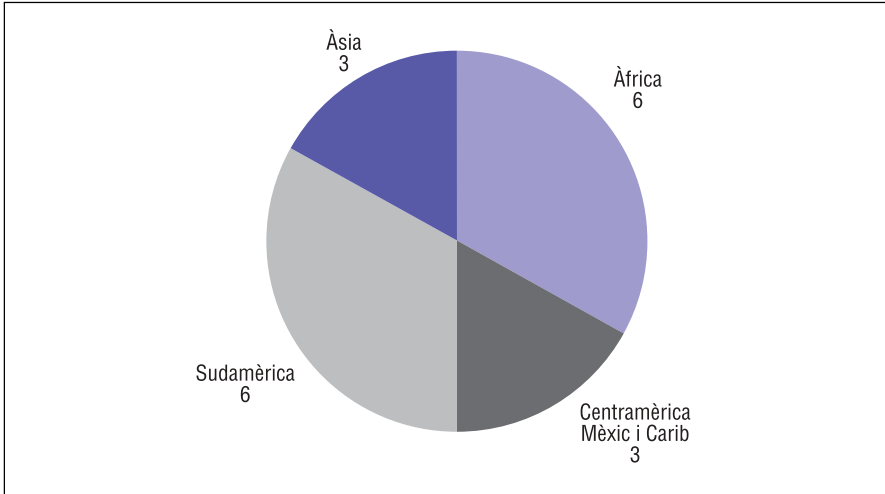
2.2. Projectes aprovats

L'any 2001 **s'aproven 20 projectes**, 5 dels quals corresponen a infraestructures; 4 a desenvolupament productiu; 4 a sanitat; 2 a sensibilització; 2 a emergències; 1 a desenvolupament social; 1 a equipaments; i 1 a enfortiment de la societat civil.

El 2002 els **projectes aprovats van ser 18**, la distribució sectorial dels quals és la següent: 6 per a infraestructures; 3 per a emergències; 3 per a sanitat; 2 per a educació i formació; 2 per a desenvolupament productiu; 1 per a enfortiment de la societat civil; i 1 per a equipaments.

El Fons Menorquí ja ha aprovat 24 projectes per al 2003, per un total de 650.055 euros, que corresponen a la quasi totalitat de la partida pressupostària per a projectes municipalistes i ONG. L'àmbit temàtic se centra en la millora d'infraestructures, el desenvolupament productiu, diversos projectes d'educació i formació, i enfortiment de la societat civil a través de la democràcia participativa.

Amb aquests són més de 100 els projectes de cooperació, sensibilització i emergència aprovats pel Fons d'ençà de la seva fundació.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA DELS PROJECTES APROVATS EL 2002

3. Àmbits de treball: iniciatives de sensibilització

Aquest àmbit es divideix en tres àrees diferents: àrea de sensibilització, àrea d'educació pel desenvolupament i documentació, i àrea de formació. El fet que el Fons Menorquí compti amb el 100% de les ONGD menorquines afavoreix el treball en aquestes àrees.

3.1. Àrea de sensibilització

Des d'aquesta àrea es vol donar a conèixer la riquesa que aporta la trobada amb altres cultures, així com les causes que provoquen l'actual desequilibri en el repartiment de la riquesa i en el consum de recursos, promovent activitats de sensibilització a partir de i per a la societat civil i les institucions educatives.

Les vies que s'estableixen per assolir els esmentats objectius són:

- Campanya anual de sensibilització, Festa del Fons, jornades per a la cooperació descentralitzada, exposicions itinerants, xerrades, difusió i venda de llibres.
- Campanyes de pressió política per denunciar públicament i conjunta violacions dels Drets Humans d'arreu del món.

3.2. Àrea d'educació pel desenvolupament i documentació

El Fons Menorquí compta amb un Programa d'Educació per al Desenvolupament que pretén promoure activitats d'educació i sensibilització. Aquesta iniciativa consisteix en l'oferta d'una programació didàctica per a tots els centres educatius de Menorca, adreçada a alumnes des d'educació infantil fins a batxillerat.

D'altra banda, s'ha ampliat el fons documental en què es poden trobar llibres, vídeos i material didàctic, i s'ha editat un catàleg: *Interculturalitat en els llibres infantils i juvenils*, per tal de donar a conèixer els llibres de què disposa el fons documental sobre aquest tema.

3.3. Àrea de formació

Amb l'objectiu d'oferir formació al professorat en temes referents a l'educació per al desenvolupament, es col·labora amb el Moviment de Renovació Pedagògica als cursos d'estiu de l'Escola d'Ensenyants. També es mantenen contactes amb l'Extensió Universitària d'Alaior, amb la UIMIR, la Fundació RANDA i Hegoa.

4. Cooperació descentralitzada 2001-2002

4.1. Visita de Rigoberta Menchú

Al setembre de 2001 es va organitzar la visita a Menorca de la guatemalenca Rigoberta Menchú, premi Nobel de la Pau. Es va trobar amb més de 700 escolars i estudiants d'arreu de l'illa. Prèviament els mestres havien dut a terme la feina d'exposar als alumnes la biografia i les idees d'aquesta lluitadora pels drets humans, especialment dels indígenes d'Amèrica Central.

4.2. Curs de formació sobre Amèrica Central, Mèxic i Carib

Durant el primer semestre de 2001 va tenir lloc un curs sobre Amèrica Central, Mèxic i Carib, àrea que resulta especialment interessant per les intenses relacions existents entre les Illes Balears i aquests territoris americans. Va ser organitzat conjuntament amb el Fons Mallorquí i l'Extensió Universitària de la UIB a Alaior, amb l'objectiu bàsic de donar una visió de conjunt de l'àrea centroamericana en els seus aspectes històrics, polítics, econòmics i geogràfics.

4.3. Campanya ***La Mediterrània, una cruïlla de pobles***

El Fons Menorquí participa en aquesta campanya, organitzada conjuntament amb el Fons Català, Fons Mallorquí i Fons Pitiús, amb l'objectiu central de donar a conèixer la diversitat cultural alhora que la proximitat entre els pobles mediterranis, i les desigualtats econòmiques, entre d'altres. Durant l'any 2002 s'hi van adherir tots els municipis de l'illa, mitjançant l'aprovació del document ***La Mediterrània, una cruïlla de pobles. Municipis per la pau i la solidaritat***. La campanya consta d'una exposició, conferències, projecció de pel·lícules i activitats musicals. Destaca especialment l'elaboració de materials didàctics en format audiovisual i suport cd-rom, iniciativa del Fons Menorquí davant la demanda per part de les escoles.

Exposició de la campanya
La Mediterrània: una cruïlla de pobles

4.4. Viatge institucional a Ghana

En el marc d'un ampli procés de cooperació al desenvolupament entre els pobles de Menorca i de Ghana, a través de la presència menorquina a la zona de Bende (al nord del país), a l'octubre de 2002 es va organitzar un viatge institucional a Ghana, que va comptar amb la participació d'una desena de representants d'administracions i ONGD. La finalitat de la visita era fer el seguiment del projecte de millora de l'Hospital Rural i avaluar la necessitat de promoure un projecte d'electrificació del poble.

4.5. Festa anual del Fons

El Fons Menorquí celebra cada any, al mes de maig o juny, la *Festa del Fons* al municipi que ostenta la presidència rotatòria. El 2001 es va fer a Es Castell i el 2002 a Sant Lluís. La Festa anual constitueix l'acte més important que realitza el Fons de cara a la població general de Menorca i té un caràcter marcadament festiu i reivindicatiu. El seu objectiu és donar a conèixer la tasca del Fons, la realitat de diverses associacions d'immigrants establerts a l'illa i la feina feta per les ONG del món de la cooperació al desenvolupament (integrades totes elles al Fons Menorquí), sempre amb la intenció de compartir una jornada solidària.

Festa del Fons 2002 a Sant Lluís.

4.6. Activitats de difusió

Des del Fons es considera que és imprescindible donar informació pública de les activitats que es van desenvolupant. Per això s'han anat obrint noves vies de difusió com ara:

- Pàgina web: menorca.infotelecom.es/fmc.
- Racó quinzenal del Fons Menorquí als mitjans de comunicació locals.
- Full informatiu per als socis del Fons d'aparició bimensual.
- Memòria anual

5. Dinàmica interna

La *Junta Executiva* del Fons Menorquí té la peculiaritat que els càrrecs són rotatius cada any. Està formada per una presidència, una presidència honorífica, una vicepresidència, una vicepresidència honorífica, una secretaria, una tresoreria i 12 vocalies més. En total són 18 representants: 10 de les administracions públiques i 8 de les ONGD. El 15 de setembre de 2003 es va constituir l'actual Junta, la composició de la qual és la següent:

President:

Pere Riudavets i Fayas, alcalde d'ES MIGJORN.

Presidenta Honorífica:

Carme García Querol, vicepresidenta del CONSELL INSULAR de MENORCA.

Vicepresidenta:

Rosa Palliser Riudavets, regidora d'ES MERCADAL.

Vicepresidenta Honorífica:

Magdalena Contestí Murci, directora general de Cooperació del GOVERN de les ILLES BALEARS.

Secretària:

Maria Gràcia Seguí Puntas, representant de MANS UNIDES.

Tresorera:

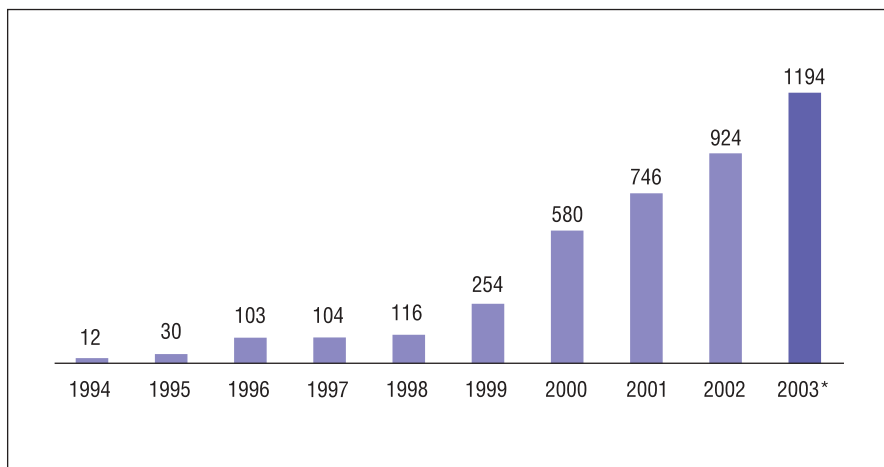
Leonor Hernández Pons, representant d' APOTECARIS SOLIDARIS.

Vocals:

Ignàsia Domènech Pons, regidora d'ALAIOR; Alberto Cerdà Seguí, regidor de MAÓ; Enriqueta Camps Cardona, regidora de FERRERIES; Joana Prieto Ardao, regidora de SANT LLUÍS; Antònia Benejam Anglada, regidora de CIUTADELLA; Catalina Torres Martínez, regidora d'ES CASTELL; Vicenç Arnáiz, representant del MOVIMENT DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA; Carlos Salord, representant de la FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE VEÏNS; Sebastiana Cañellas, representant de la FUNDACIÓ VICENÇ FERRER; Maria Auxiliadora Moll Serra, representant de la DELEGACIÓ DIOCESANA DE MISSIONS; José Bravo Ruiz, representant de LITHICA; Rosa Anglada, representant del COMITÈ DE SOLIDARITAT AMB ELS POBLES D'AMÈRICA.

6. Recursos gestionats

En els darrers tres anys el volum de recursos gestionats pel Fons Menorquí s'ha incrementat de forma molt notable, com es pot veure en el gràfic següent:

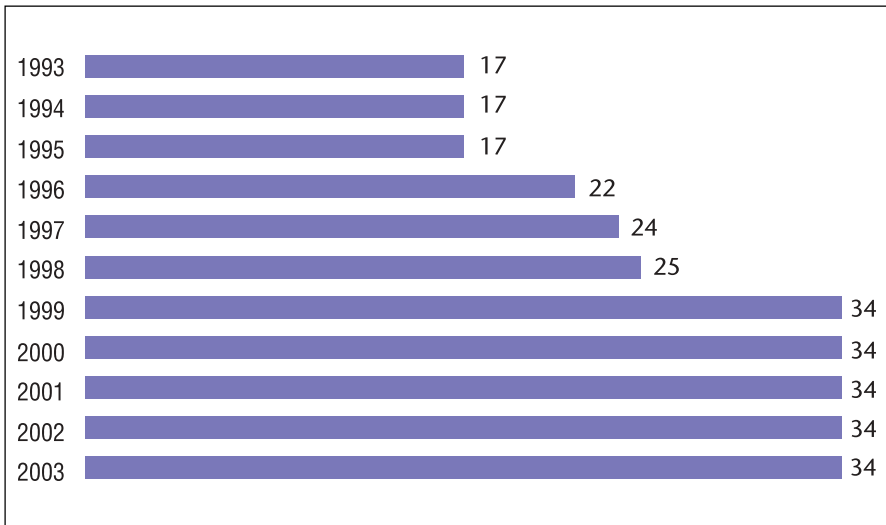

EVOLUCIÓ DELS RECURSOS GESTIONATS PEL FONS MENORQUÍ (EN MILERS D'EUROS)

* Les dades per al 2003 corresponen a recursos pressupostats.

7. Socis del Fons Menorquí

D'ençà de la seva creació el Fons Menorquí compta amb la totalitat de les administracions públiques de Menorca, la major part de les ONG i nombroses entitats ciutadanes. Amb els anys, el nombre de socis s'ha incrementat, sobretot pel que fa a socis col·laboradors i socis individuals. Actualment el Fons Menorquí compta entre els seus socis amb el Govern de les Illes Balears i el Consell Insular de Menorca. En el següent gràfic es pot comprovar aquesta evolució (no s'hi han inclòs els socis col·laboradors ni els individuals).

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE SOCIS DEL FONS MENORQUÍ

Ajuntaments

Alaior
Es Castell
Ciutadella
Ferrerries
Maó
Es Mercadal
Es Migjorn Gran
Sant Lluís

Altres institucions públiques

Govern de les Illes Balears
Consell Insular de Menorca

Entitats

Associació d'Amics i
Amigues del Poble
Sahrauí
Apotecaris Solidaris
Associació d'Educació
d'Adults
Bisbat de Menorca
Càritas Diocesana
CC.OO. Menorca
CPM Déu de Gràcia
(Maó)
Comitè de Solidaritat
amb els Pobles
d'Amèrica
Delegació Diocesana de
Missions

Entitats protectores

Escoltes de Menorca
Federació AA.VV.
Fundació Vicenç Ferrer
Intermon
JIMPA- Amics del Tíbet
Lithica
Mans Unides
Moviment de Renovació
Pedagògica
PROIDE
Sindicat de Treballadors
de l'Ensenyament de les
Illes (STEI)

Aprupació Local PSOE
(Maó)
Esquerra Unida de
Menorca
Joia del Mar
PSM
Sa Nostra

Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade

1. Origen

El Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade neix al desembre de 1997, després d'una àmplia reflexió col·lectiva, amb el convenciment que era necessari propiciar un salt qualitatiu a les dinàmiques de cooperació impulsades des del moviment municipalista. L'Administració Local Gallega entén la cooperació com un mètode de vertebració de la solidaritat amb els pobles i societats més desfavorits, tractant d'impulsar un teixit solidari que pugui obrir el camí vers la consecució d'un ordre internacional més just i igualitari. Amb el Fondo es vol democratitzar la cooperació i fer possible que qualsevol entitat local pugui implicar la seva població en activitats humanitàries.

2. Àmbits de treball: iniciatives de cooperació

2.1. Línies de treball

El Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade continua destinant la major part dels seus fons al finançament de projectes de cooperació presentats per ONG, però fomenta també la cooperació directa. Aquesta organització pretén anar ampliant les seves fronteres d'actuació endinsant-se cada cop més al continent africà, sobretot a l'àrea lusòfona, on l'afinitat cultural permet una comunicació fluida.

2.1.1. Marc temàtic

- Aprofundir en la sensibilització dels agents locals i afavorir la política d'adhesions al Fondo Galego.
- Considerar com a àrea d'atenció prioritària l'assistència i suport als associats.
- Potenciar la presència social del Fondo Galego.
- Promoure l'extensió del compromís cooperant a altres administracions públiques i agents socials.
- Incrementar el volum de recursos econòmics.
- Fomentar la diversificació i dinamització de la gestió de projectes de cooperació.

2.1.2. Marc geogràfic

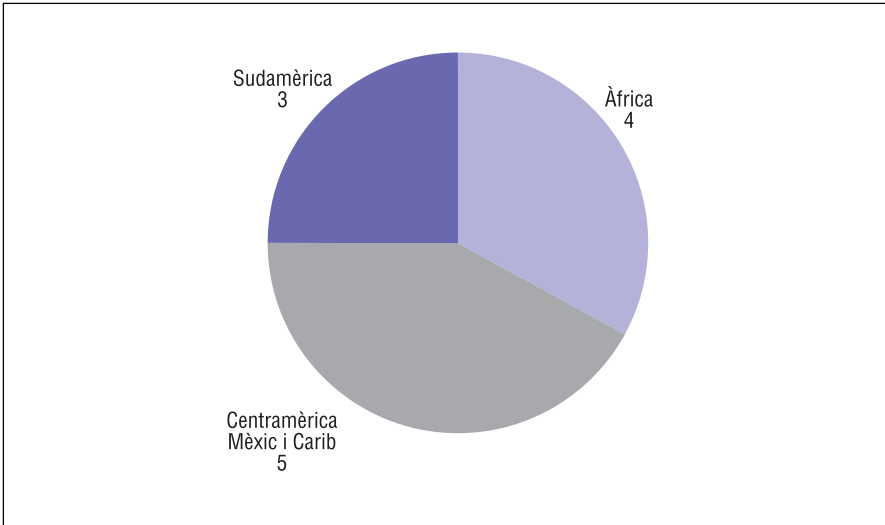
- **Amèrica Llatina:** amb especial atenció a Amèrica Central, Mèxic i Carib, atès que des d'allí l'oficina tècnica de la Confederació pot fer una avaluació contrastada dels projectes.
- **Àfrica Subsahariana:** s'estan ampliant els horitzons geogràfics, incloent cada cop més el continent africà, amb projectes a Cap Verd i Moçambic.

2.2. Projectes aprovats

L'any 2001, l'Assemblea General del Fondo **va aprovar 8 projectes**, 4 dels quals corresponien a infraestructures; 2 a desenvolupament productiu; 1 a sanitat; i 1 a educació i formació.

El 2002 **es varen aprovar 12 projectes**, 7 dels quals adreçats a infraestructures; 2 a desenvolupament productiu; 2 a educació i formació; i 1 a sanitat.

Per a l'any 2003 **s'han aprovat 14 projectes**, que corresponen als següents sectors: 4 a infraestructures; 4 a sanitat; 2 a desenvolupament productiu; 2 a desenvolupament social; i 2 a enfortiment institucional.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÁFICA DELS PROJECTES APROVATS EL 2002

3. Àmbits de treball: iniciatives de sensibilització

L'àmbit de sensibilització és essencial per poder dur a terme el programa d'actuació del Fondo Galego. És per això que des del primer moment els esforços s'han dirigit a difondre entre la societat gallega i les seves institucions la necessitat de cooperar. Amb aquesta voluntat la Comissió Executiva programa les seves reunions amb caràcter itinerant, a fi de facilitar la participació dels associats, mantenir un ampli contacte amb els mitjans de comunicació social, i aprofitar els desplaçaments per celebrar reunions informatives amb municipis encara no integrats al Fondo i amb les mancomunitats. Igualment, en col·laboració amb les diputacions, el Fondo organitza reunions provincials per divulgar els seus objectius i estimular les adhesions dels municipis.

Per al període 2003-2007 es planteja una àmplia iniciativa en aquesta matèria a partir de la creació d'una xarxa de funcionaris locals implicats en la cooperació al desenvolupament.

Projecte agropequari a Bolívia

4. Cooperació descentralitzada 2001-2002

4.1. Exposició itinerant

L'exposició *¿Solidaridade? A Fondo*, que inclou altres activitats complementàries, entre les quals destaquen un documental divulgatiu i xerrades explicatives a alumnes de secundària, recorre de nou els municipis gallecs, abans de la seva retirada definitiva i posterior substitució per nous plafons més amplis i actualitzats.

4.2. Agermanaments

El Fondo impulsa els agermanaments de cooperació a través d'un estudi previ sobre la situació en aquest àmbit i la posterior celebració de Jornades Provincials, que ja s'han realitzat a Pontevedra i Ourense.

4.3. Difusió

La difusió del Fondo Galego es fa des de quatre àmbits:

- Butlletí *Infórmate a Fondo*: de periodicitat mensual, en què s'informa de les activitats i propostes del Fondo.

- **Cadernos do Fondo Galego:** quaderns publicats per ampliar la informació i divulgació del Fondo.
- Pàgina web: www.fegamp.es i www.igadi.org. Des d'aquí es pot accedir a una gran quantitat d'informació sobre la naturalesa, objectius, funcionament i activitats del Fondo. Es va actualitzant a mesura que apareixen novetats i resolucions. També es distribueix la informació en disquet per a qui no estigui connectat a la xarxa.
- Elaboració d'iniciatives puntuals, como ara l'edició d'un disquet informàtic o la publicació d'una Memòria gràfica dels projectes finançats.

5. Dinàmica interna

L'Assemblea General del 10 d'octubre de 2003 va elegir per unanimitat una **Comissió Executiva** formada per nou membres. Sobre aquestes persones recau la responsabilitat de dirigir el Fondo. El seu mandat és de quatre anys i s'ha de renovar obligatòriament després de cada convocatòria electoral. Actualment està representada de la següent forma:

President:

Alfredo Novoa Gil, tinent d'alcalde d'OLEIROS.

Vicepresidenta:

Nidia María Arévalo Gómez, vicepresidenta de la DIPUTACIÓ de PONTEVEDRA

Secretari i director tècnic:

Xulio Ríos Paredes, director d'IGADI.

Tresorer:

Xosé María Permuy Martínez, regidor de FENE.

Vocals:

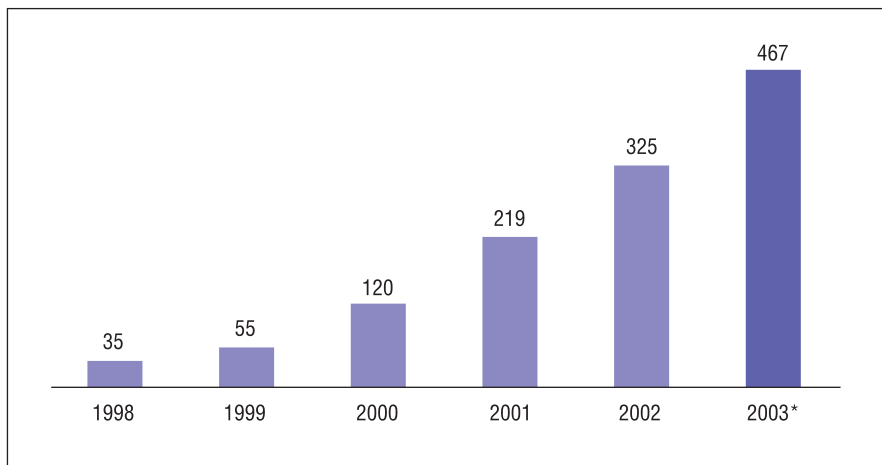
Luis Antonio Patiño Pan, regidor d'ARTEIXO; Marta Iglesias Becerra, regidora de CULLEREDO; Ramón Bouzas, regidor d'ALLARIZ; Carmen Basadre Vázquez, regidora de LUGO; Aurora Carbajal, tinent d'alcalde de NIGRÁN.

Construcció d'un forn de pa a Nicaragua

6. Recursos gestionats

Des de l'any 2000, en què el pressupost es va duplicar respecte al de l'any anterior, la quantitat de recursos gestionats pel Fondo Galego s'ha anat incrementant de forma progressiva i notable en cada exercici.

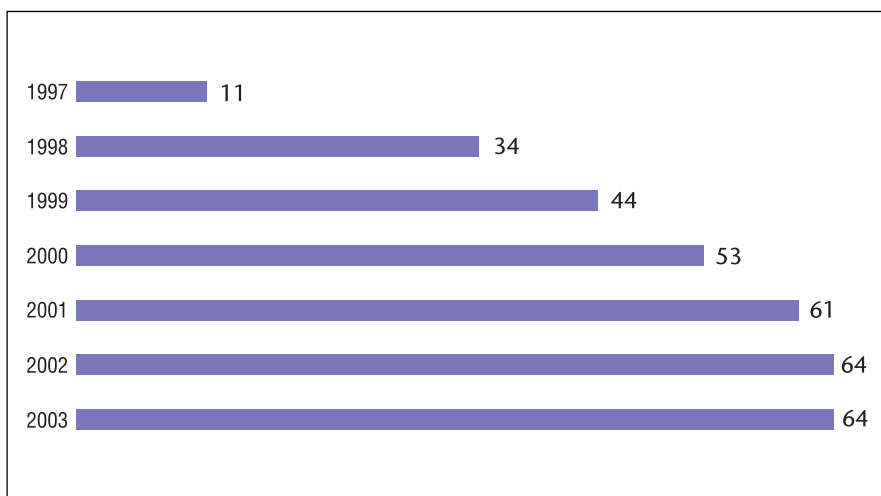

EVOLUCIÓ DELS RECURSOS GESTIONATS PEL FONDO GALEGO (EN MILERS D'EUROS)

* Les dades del 2003 corresponen a recursos pressupostats.

7. Socis del Fondo Galego

Com mostra el gràfic, en aquests moments el Fondo Galego té 64 socis, 60 dels quals són ajuntaments que concentren el 50% de la població gallega i més d'un 15% dels seus municipis. També formen part del Fondo les diputacions d'A Coruña, Pontevedra i Ourense, a més de l'Instituto Galego de Análise e Documentación Internacional (IGADI).

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE SOCIS DEL FONDO GALEGO

Ajuntaments

A Cañiza	Cerceda	Ourense
A Coruña	Culleredo	Outes
A Estrada	Cuntis	Poio
A Guarda	Fene	Pontecesures
A Pobra do Caramiñal	Ferrol	Pontedeume
Abegondo	Gondomar	Pontevedra
Allariz	Lousame	Porto do Son
Arteixo	Lugo	Redondela
As Pontes de García Rodríguez	Moaña	Rianxo
Baiona	Mondoñedo	Rodeiro
Bergondo	Mugardos	Sada
Betanzos	Narón	Samos
Boiro	Neda	Santiago de Compostela
Brión	Nigrán	Sarria
Bueu	Noia	Soutomaíor
Cabanas	O Barco de Valdeorras	Vigo
Cangas	O Irixo	Vilagarcía de Arousa
Carral	O Porriño	Vilar de Santos
Cedeira	O Rosal	Vimianzo
	Oleiros	

Diputacions

A Coruña
Pontevedra
Ourense

Institucions

IGADI

1. Origen

El Fons Pitiús de Cooperació es va crear a finals d'octubre de 1999 amb la intenció de coordinar els esforços de les institucions i les ONG dels territoris d'Eivissa i Formentera, per tal de contribuir al desenvolupament dels països del Sud.

2. Àmbits de treball: iniciatives de cooperació

2.1. Línies de treball

2.1.1. Marc temàtic

Des del Fons Pitiús es desenvolupen projectes a través d'organitzacions no governamentals de les Pitiüses i directament mitjançant organitzacions de base de països del Sud. En tots dos casos es valora de manera especial que tinguin les següents característiques:

- Que el sector d'acció del projecte es destini a cobrir necessitats bàsiques (alimentació, aigua potable, sanitat, educació i habitatge) o al sector de l'economia social.
- Que potenciïn els drets humans, donin suport al treball organitzatiu de les comunitats populars, indígenes o de base.
- Que els projectes s'adrecin a grups doblement oprimits com els infants, les dones, grups ètnics, etc.

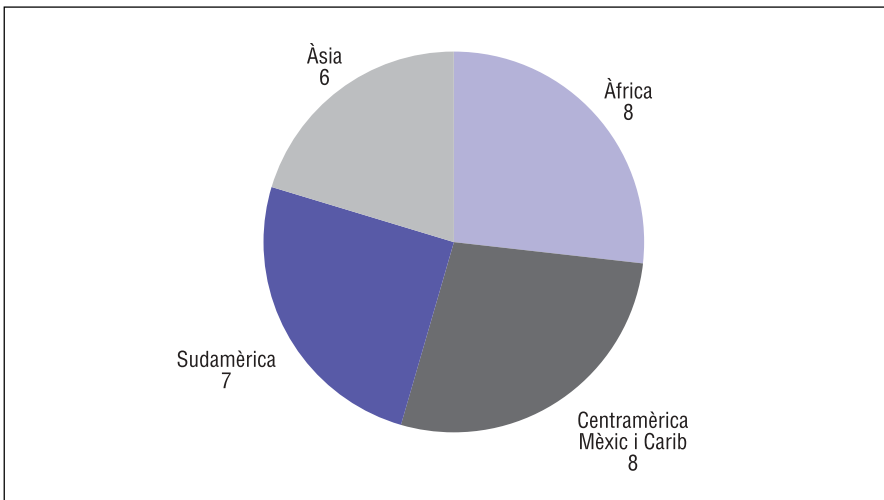
2.1.2. Marc geogràfic

- *Amèrica Central i Amèrica del Sud*, especialment Perú.
- *Àrea Mediterrània*, amb prioritat al Magrib.
- Països en els quals treballen específicament les ONG d'Eivissa i Formentera:
  - *Sàhara Occidental*
  - *Moçambic*
  - *Xina (Tibet)*
  - *Índia*

2.2. Projectes aprovats

L'any 2001 *es varen aprovar 34 projectes*, 8 dels quals corresponen a sanitat; 7 a educació i formació; 6 a emergència; 6 a desenvolupament productiu; 5 a infraestructures; 1 a desenvolupament social; i 1 a enfortiment de la societat civil.

El 2002 el total de *projectes aprovats va ser de 29*. Per sectors, els projectes varen quedar repartits de la següent manera: 9 de desenvolupament social i productiu; 8 d'infraestructures; 5 d'educació i formació; 4 de sanitat; 2 d'emergència i 1 d'enfortiment de la societat civil. En el gràfic es pot veure la seva distribució geogràfica.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA DELS PROJECTES APROVATS L'ANY 2002

3. Àmbits de treball: iniciatives de sensibilització

3.1 Sensibilització social i institucional

Els objectius d'aquesta àrea de treball són dos:

- Apropar altres cultures a les Pitiüses per tal de mostrar la riquesa que es desprèn d'aquesta trobada.
- Donar a conèixer la realitat dels països del Sud, informant sobre la situació en què viuen i denunciant les polítiques que contribueixen a què l'esclatxa entre els països del Nord i els del Sud sigui cada vegada més ampla.

Aquest àmbit es desenvolupa a través de xerrades, conferències, cicles de cinema, actes lúdics (festa anual del Fons), participació en plataformes ciutadanes per denunciar polítiques concretes, implicació de les institucions en determinades campanyes, etc.

3.2 Educació per al desenvolupament

- Coordinació del Programa d'interculturalitat *Vivim Plegats* a les escoles de les Pitiüses.
- Creació d'un fons de recursos sobre cooperació, educació per la pau, comerç just, interculturalitat, etc. per primària i secundària, que inclou literatura infantil, llibres de didàctica, vídeos, jocs i recursos diversos per apropar-se a aquests temes.
- Elaboració d'un estudi sobre les necessitats específiques que tenen les escoles i els professors per introduir els temes transversals (educació per la pau, per als drets humans, per al desenvolupament) a les aules. L'objectiu és oferir als centres de primària i secundària de les Pitiüses una eina de suport que s'adapti a les seves necessitats i que permeti tractar aquests temes d'una manera continuada i disposant dels recursos adequats.

Educació sanitària per a la dona d'àmbit rural (Guatemala)

4. Cooperació descentralitzada 2001-2002

4.1. Emergència a El Salvador

Arran del terratrèmol que va sacsejar El Salvador al gener de 2001, es varen destinar 78.000 euros a ajut d'emergència. Amb aquesta aportació es va participar en la construcció de 327 cases progressives a la zona de Usulután i de 20 habitatges a San Salvador, a través de dues organitzacions locals. D'altra banda, s'enviaren 11 paquets bàsics de medicaments i 1 de complet a San Salvador per mitjà d'Apotecaris Solidaris, i es varen fer arribar jocs de rehabilitació psicoafectiva per a infants, a través de l'UNICEF.

4.2. Cicle ***Històries de dones contades per dones***

La campanya volia donar una visió àmplia a través de la veu de tres dones que havien patit la discriminació en circumstàncies socials molt diverses: una dona africana que treballava contra l'ablació forçada de les noies al seu país, Burkina Faso, i que ella mateixa havia patit; una indígena guatemalenca que va parlar dels esforços de les dones del seu municipi per sortir de la misèria i l'analfabetisme; i una dona de l'Índia que va explicar l'esclavitud i la indifferència amb què són tractades les dones al seu país.

4.3. Campanya ***La Mediterrània: una cruïlla de pobles***

Aquesta campanya va ser iniciada pel Fons Català, el Fons Mallorquí i el Fons Menorquí l'any 2000. El Fons Pitiús s'hi va afegir el 2002. Els objectius de la posada en marxa d'aquesta campanya varen ser els següents:

- Informar sobre la situació de l'àrea mediterrània, mostrant les desigualtats existents, però també les potencialitats que té la Mediterrània de cara al futur.
- Fomentar els lligams d'identitat i proximitat entre els pobles mediterranis, tant del nord com del sud.
- Impulsar iniciatives de cooperació al desenvolupament, així com accions de solidaritat per tal de superar les dificultats i els reptes de la zona.

Aquesta àrea és prioritària i per aquesta raó la campanya tindrà continuïtat en anys successius.

Autoconstrucció d'habitatges a Totogalpa (Nicaragua)

4.4. Seguiment de projectes sobre el terreny

Durant aquests dos anys s'ha efectuat el seguiment dels projectes desenvolupats a Nicaragua, El Salvador, Sàhara Occidental i Perú. En total s'han visitat 30 projectes amb l'objectiu de fer-ne el seguiment i comprovar-ne la continuïtat.

4.5. Convenis de col·laboració

S'han firmat convenis amb la Caixa d'Estalvis Sa Nostra i amb la Conselleria d'Educació del Govern de les Illes Balears a través de la Direcció General d'Ordenació i Innovació.

5. Dinàmica interna

La *Junta Executiva* actual està formada pels següents representants:

President:

Vicent Serra Ferrer, director general de Sanitat i Benestar Social del CONSELL d'EIVISSA i FORMENTERA.

Vicepresident:

Santiago Pizarro Simón, regidor de l'Ajuntament d'EIVISSA.

Vicepresidenta Honorífica:

Magdalena Contestí Murci, directora general de Cooperació del GOVERN de les ILLES BALEARS.

Secretària:

Marian Suárez Ferreiro, representant de PAZ CON DIGNIDAD.

Tresorer:

Antonio Montero Guasch, representant de CÀRITAS.

Vocals:

Joan Escandell Verdera, regidor de FORMENTERA; Lúdia Prats Clapés, regidora de SANT ANTONI de PORTMANY; Mª Aurora Serra, representant de COMUNIDAD HUMANA.

Coordinadora:

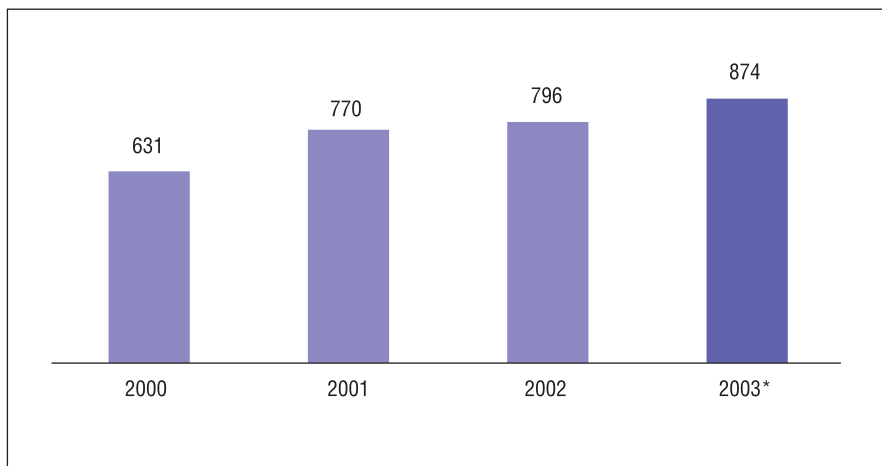
Fina Darder Juan

6. Recursos gestionats

El pressupost del Fons Pitiús de Cooperació per l'any 2003 és de 874.304,12 euros, distribuïts en les següents partides:

- 60% - Projectes de cooperació que presentin les entitats locals.
- 15% - Projectes de cooperació directa amb organitzacions de base.
- 11% - Emergències.
- 5% - Sensibilització i formació.
- 9% - Gestió i despeses administratives.

A la següent taula es pot observar l'evolució dels recursos gestionats pel Fons Pitiús des de la seva constitució, el 2000.

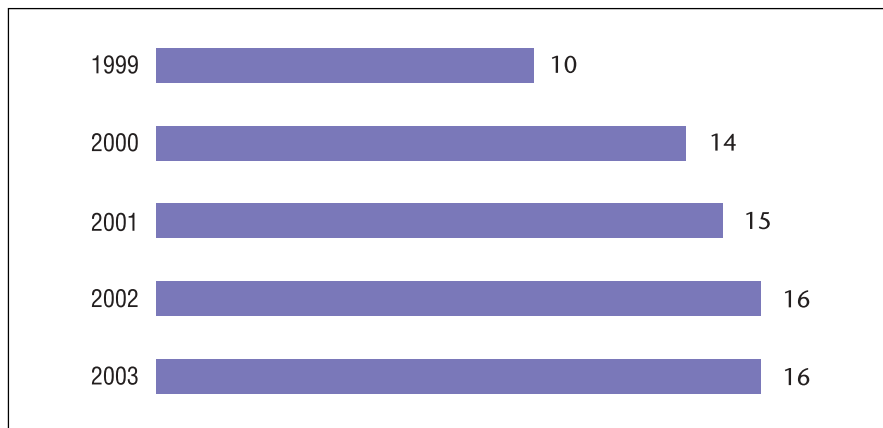

EVOLUCIÓ DELS RECURSOS GESTIONATS PEL FONS PITIÚS (EN MILERS D'EUROS)

* Les dades per al 2003 corresponen a recursos pressupostats

7. Socis del Fons Pitiús

Actualment el Fons Pitiús compta amb 16 socis, tres dels quals són ajuntaments, la qual cosa significa que dins el Fons hi ha el 50% dels municipis de les Pitiüses. El Govern de les Illes Balears i el Consell d'Eivissa i Formentera en són membres des de la seva creació, així com 6 de les 9 entitats adherides.

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE SOCIS DEL FONS PITIÚS

Ajuntaments

Eivissa
Formentera
Sant Antoni de Portmany

Altres institucions públiques

Govern de les Illes Balears
Consell d'Eivissa i Formentera

Entitats

Amics del Poble Sahrauí
ASBAL-Assistència
Sanitària Balear
Càritas
Comunidad Humana
Creu Roja
Dignidad
Manava Seva Kendra
Mans Unides
Paz con Dignidad
STEI
UNICEF

Fondo Andaluz de Municipios para la Solidaridad Internacional

1. Origen

El Fondo Andaluz de Municipios para la Solidaridad Internacional va néixer a principis de l'any 2000, després d'un laboriós procés que s'havia iniciat el 1994. Té com a missió donar suport i enfortir la cooperació descentralitzada impulsada des dels ens locals, i promoure la solidaritat com a valor transversal de la societat.

2. Àmbits de treball: iniciatives de cooperació

2.1. Línies de treball

El Fondo Andaluz pretén acompanyar l'acció dels municipis, diputacions i entitats socials d'Andalusia, inventariant, evaluant i divulgant els resultats de la solidaritat duta a terme des d'aquesta comunitat autònoma, alhora que participar juntament amb xarxes nacionals i internacionals en programes de més gran abast, que requereixen la suma d'esforços per a la multiplicació de resultats.

2.1.1. Marc temàtic

En aquest àmbit, el Fondo pretén donar prioritat a les iniciatives que fomentin:

- el municipalisme;
- el desenvolupament local;
- la generació d'ocupació;
- la millora d'infraestructures.

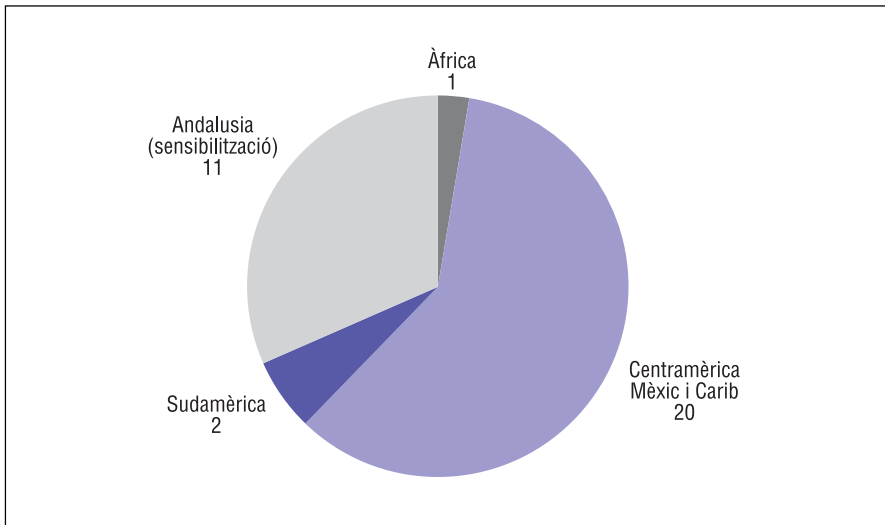
2.1.2. Marc geogràfic

El Fondo Andaluz considerarà amb especial atenció aquells països de menor desenvolupament econòmic i social, utilitzant per la seva identificació l'Índex de Desenvolupament Humà (IDH), que publica anualment el PNUD.

2. 2. Projectes aprovats

L'any 2001 es va aprovar un total de 9 projectes, que es distribueixen en els següents sectors: 5 per a sensibilització; 3 per a enfortiment de la societat civil; 1 per a educació i formació; i 1 per a drets humans.

El 2002, el nombre de projectes aprovats va ser de 34, 11 dels quals corresponen a sensibilització; 6 a educació i formació; 4 a desenvolupament social; 3 a sanitat; 3 a emergències; 2 a desenvolupament productiu; 2 a enfortiment de la societat civil; 1 a infraestructures; 1 a medi ambient; i 1 a drets humans. A la següent gràfica es pot observar la seva distribució geogràfica.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA DELS PROJECTES APROVATS EL 2002

3. Àmbits de treball: iniciatives de sensibilització

Des de l'àmbit de la sensibilització i educació per la solidaritat es pretén mantenir informada la ciutadania de la realitat de la pobresa al món i de les causes i estructures que la perpetuen; facilitar una millor comprensió de la interdependència entre països, de les causes de la desigualtat i de les seves possibles solucions; promoure valors i actituds favorables a un canvi social basat en criteris de justícia, pau, equitat, democràcia, participació, solidaritat i cura del medi ambient.

Aquesta modalitat es concreta principalment en la potenciació de la línia d'**Educació Global per a la Solidaritat**, enfortint la tasca de comunicació en els mitjans i l'activitat cultural municipal relacionada amb l'educació en valors; fomentant l'apropament a altres cultures i la celebració d'activitats culturals relacionades amb campanyes de solidaritat; promoure campanyes, seminaris, tallers, fòrums i tota mena d'accions que serveixin per a aquest fi: fomentar els valors dins de la nostra societat per a un món diferent, just i solidari. Així mateix, es tindrà en compte la capacitat d'incidència institucional en la defensa dels drets humans, especialment en els casos de conflictes bèl·lics, repressió política, opressió cultural i explotació econòmica, mitjançant pronunciaments i propostes per a institucions públiques.

Entre les iniciatives impulsades a l'àmbit de la formació, cal destacar el curs sobre justificació de projectes, celebrat a Cádiz al desembre de 2001 i la diplomatura en Cooperació Internacional per al Desenvolupament Humà de Pinar del Río (Cuba).

L'àrea de comunicació se centra en la pàgina web (www.andaluciasolidaria.org) i en la publicació de la revista **Andalucía Solidaria**, de la qual s'han editat ja 4 números.

4. Cooperació descentralitzada 2001-2002

El Fondo Andaluz es proposa inicialment enfortir les iniciatives de cooperació que duen a terme les entitats locals. Per això la seva missió principal no ha estat crear un fons comú de recursos de les entitats associades, tasca que no es descarta, però que és complementària a la feina de coordinació, principal feblesa de l'acció local. Per això, ha impulsat un organigrama la complexitat del qual va creixent a mesura que s'incrementa la tasca de coordinació del Fondo Andaluz: al costat de l'Assemblea General i de la Junta Directiva, els òrgans de gestió i coordinació estan integrats per un director-gerent, una Mesa Tècnica, formada per personal tècnic de les entitats associades, i una oficina tècnica que coordina el treball en diferents àrees.

Encara té un extens treball per endavant per articular, coordinar i servir d'interlocució sobre les preocupacions i interessos de la cooperació descentralitzada. Per això és imprescindible facilitar la participació de municipis i altres poders locals en la seva estructura, així com la connexió amb les xarxes d'agents socials, polítics i econòmics que actuen en el món de la cooperació internacional. La presència de les diputacions provincials i dels grans municipis és important per actuar com un entramat que ha d'actuar a tota Andalusia, territori amb més de 8 milions d'habitants i més de 800 entitats locals (diputacions, municipis, consorcis, mancomunitats i altres).

La tasca del Fondo ha de servir de complement al que duen a terme altres agents de la cooperació internacional, tant ONG com institucions i altres. En aquesta línia s'està posant especial èmfasi en l'acostament a la cooperació multilateral impulsada per agències del sistema de Nacions Unides (en especial del PNUD, amb el programa PDHL, i de la UNICEF) la complementació amb la Unió Europea (participant en la xarxa URBAL i fomentant la captació de recursos comunitaris per a un consorci d'ONGD andaluses), l'AECI (participació a la Comissió Interterritorial i foment de l'intercanvi d'iniciatives) i la Junta de Andalusia (a través del conveni de col·laboració existent i impulsant el Foro Andalucía Solidaria), així com la col·laboració amb altres xarxes de ciutats del món (en el marc de la FMCU es participa en el procés de creació de l'organització de Ciutats i Governes Locals Units) . També ocupa un espai destacat la col·laboració amb ONGD en accions de desenvolupament i de sensibilització.

A l'àmbit de l'ajuda al desenvolupament, la tasca del Fondo Andaluz de Municipios para la Solidaridad Internacional s'ha adreçat a fomentar la coordinació d'accions de diferents tipus:

Projecte a Bolívia

4.1. Inventari de la cooperació descentralitzada d'ens locals

El primer informe va ser publicat l'any 2003, i recull informació del període 1999-2001. D'aquest inventari es desprèn que al 2001 els ens locals andalusos varen comprometre aproximadament 15 milions d'euros destinats a accions de cooperació internacional, dels quals un 80% es canalitza a través d'ONGD, i les seves destinacions geogràfiques prioritàries són Amèrica Central, el Carib, el Magrib i la regió andina.

4.2. Coordinació de criteris i reflexió sobre estratègies regionals

Des del FAMSI es dóna suport a les entitats locals en l'intercanvi d'informació sobre bases generals, reglaments, formularis, etc. en la gestió de la cooperació, partint com a base del document consensuat per la Confederació de Fons i la Coordinadora Estatal d'ONGD.

Així mateix, es fomenta la trobada entre agents de cooperació amb presència a Andalusia, de cara a la reflexió conjunta sobre la situació internacional i el paper de la cooperació internacional, en especial la que s'impulsa des d'aquesta Comunitat Autònoma.

4.3. Accions conjuntes de desenvolupament

Impulsa la posada en marxa de projectes de desenvolupament als quals es doni suport conjuntament des de diverses entitats, entre les quals destaquen les actuacions en el marc del programa PDHL a Cuba.

4.4. Col·laboració amb ONGD

El suport a la cooperació promoguda per ONGD és un principi del Fondo Andaluz. Una primera iniciativa posada en marxa és l'anomenat *consorci andalús*, experiència de programa de cooperació plurianual en el qual participen diferents entitats de cooperació d'Andalusia. D'altra banda, el Fondo Andaluz té la voluntat d'ampliar aquesta col·laboració a la convocatòria de subvencions a projectes d'ONGD, que encara no s'han consolidat, a causa de l'existència de convocatòries pròpies a la major part d'entitats associades.

4.5. Ajuda humanitària

El Fondo Andaluz busca la manera d'enfortir la capacitat d'acció humanitària i d'emergència contribuint a la coordinació d'esforços entre municipis i diputacions, per una banda, i ONGD, administració autonòmica, entitats financeres i societat en general, per l'altra. Entre les actuacions dutes a terme en els darrers dos anys, destaca el suport financer per al noli d'un vaixell d'ajuda humanitària per a Cuba (2002 i 2003); la reconstrucció d'habitatges a Pinar del Río (Cuba) després del pas dels huracans Isidor i Lili; i la tramesa d'equips de transport sanitari com a suport a les accions executades per a la salut pública a la província de Ciudad Habana i Matanzas (Cuba).

4.6. Organització de fòrums i trobades

Al juny de 2002 es va organitzar el *Fòrum d'Autoritats Locals per la Inclusió Social*, celebrat a Sevilla, en què es varen reunir representants d'entitats locals per tal de debatre sobre temes com ara la democràcia participativa i la construcció del poder local, la globalització i les polítiques d'inclusió, la immigració, l'agenda 21, la informació i les noves tecnologies, etc.

Al maig de 2002 va tenir lloc a Còrdova el *Fòrum Internacional sobre Mitjans de Comunicació i Globalització*, que va comptar amb la presència d'un centenar de persones representants de més de 50 grups, associacions i col·lectius, professionals i experts dels camps de l'educació, la comunicació, l'acció veïnal, la dinamització sociocultural, i de l'acció no governamental en general, procedents de diferents punts de l'Estat espanyol, i d'Argentina, Brasil, Marroc i Xile. Varen reflexionar sobre l'impacte que els mitjans de comunicació tenen, de manera global, sobre la generació d'una opinió pública entorn a temes i aspectes de les relacions nord-sud, del medi ambient, dels drets humans, etc.

4.7. Suport a xarxes i moviments socials

Fonamentalment s'ha donat suport a iniciatives d'economia alternativa i solidària, impulsant una campanya de sensibilització pública sobre el comerç just, en col·laboració amb IDEAS; i a la Xarxa Ciudadana per l'Abolició del Deute Extern (RCADE), donant suport i promovent la campanya i el referèndum cívic per a l'abolició del deute, així com a activitats de sensibilització i trobades d'altres organitzacions socials.

5. Dinàmica interna

Sense perjudici de les facultats de l'Assemblea General, l'Associació està regida i administrada per la Junta Directiva que actualment està composta per una presidència, tres vicepresidències, una secretaria, una tresoreria i deu vocalies, representades fins a desembre de 2003 de la següent manera:

President:

Francisco Pulido Muñoz, president de la DIPUTACIÓN de CÓRDOBA.

Vicepresidents:

Manuel Copete Núñez, 1r vicepresident de la DIPUTACIÓN de SEVILLA;
Rafael Rodríguez Bermúdez, 1r vicepresident de la DIPUTACIÓN de MÁLAGA;
Ignacio García Rodríguez, 1r vicepresident de la DIPUTACIÓN de CÁDIZ.

Secretari:

Antonio Lucas Mohedano, regidor de JAÉN.

Tresorer:

Juan Carlos Velasco Quiles, alcalde d'ALCALÁ del RÍO.

Vocals:

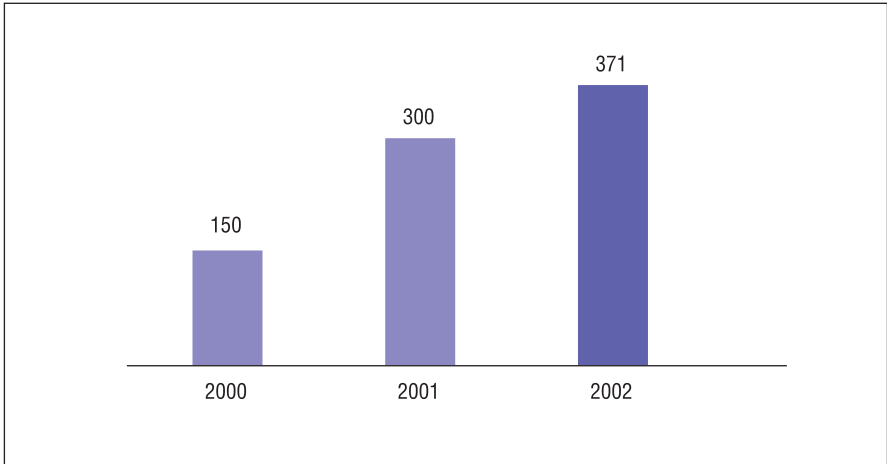
Marina de Troya de Sola, regidora de JEREZ; Mª Lourdes Pineda Hidalgo, regidora de PUERTO REAL; David Luque Navarro, regidor de CÓRDOBA; Serafín Pedraza Pascual, regidor de POZOBLANCO; Miguel Manella Guerrero, vicepresident de la MANCOMUNIDAD de MUNICIPIOS del CAMPO de GIBRALTAR; Domingo Hernández Carrillo, alcalde de LAS CABEZAS; Cristóbal Contreras, alcalde de LOS PALACIOS; Manuel Porras Arboledas, regidor de BAENA; José I. Romani Cantera, regidor de CÁDIZ; Juan Manuel Salmerón Escámez, Consorci ABRUCENA-FIÑANA.

Gerent:

Antonio Zurita Contreras

6. Recursos gestionats

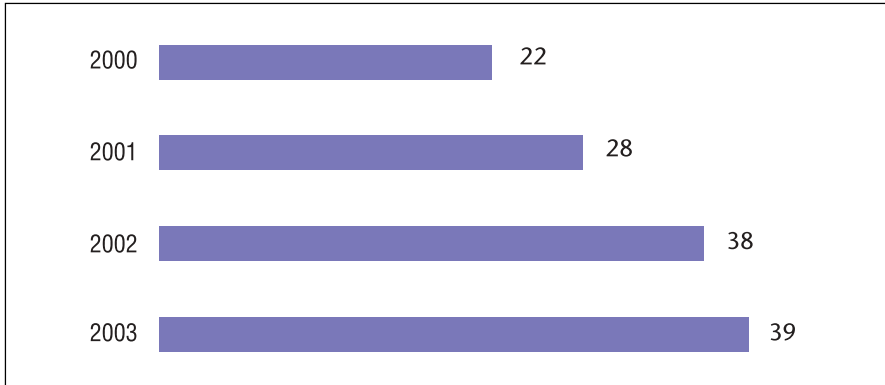
Al següent gràfic es pot observar l'evolució dels recursos gestionats pel Fondo Andaluz des de la seva fundació.

EVOLUCIÓ DELS RECURSOS GESTIONATS PEL FONDO ANDALUZ (EN MILERS D'EUROS)

7. Socis del Fondo Andaluz

Actualment el Fondo Andaluz té un total de 39 socis, 30 dels quals són ajuntaments, 6 són diputacions i 3 són institucions supramunicipals.

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE SOCIS DEL FONDO ANDALUZ

Ajuntaments

Alcalá del Río	Los Palacios
Almonte	Lucena
Baena	Montilla
Benalup-Casas Viejas	Montoro
Bollulos Par del Condado	Palenciana
Cádiz	Palma del Río
Camas	Palomares
Chiclana de la Frontera	Pozoblanco
Conil	Priego
Córdoba	Puente Genil
Jaén	Puerto Real
Jerez de la Frontera	Puerto Serrano
La Rambla	San José del Valle
Las Cabezas de San Juan	San Fernando
La Rinconada	Trebujena

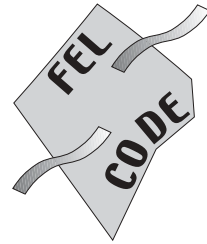
Altres institucions públiques

Diputación de Cádiz
Diputación de Córdoba
Diputación de Huelva
Diputación de Jaén
Diputación de Málaga
Diputación de Sevilla
Consortio Abrucena - Fiñana
Mancomunidad del Campo de Gibraltar
Mancomunidad de los Pedroches

Fondo Extremeño Local de Cooperación al Desarrollo

Fondo Extremeño Local

de Cooperación al Desarrollo

1. Origen

El Fondo Extremeño Local de Cooperación al Desarrollo (FELCODE) és un organisme sense ànim de lucre constituït el març de 2002. Està integrat per institucions públiques locals de la Comunitat Autònoma d'Extremadura (ajuntaments, diputacions, mancomunitats), amb la participació d'altres entitats públiques i privades de la regió, que gestionen un fons econòmic amb l'objectiu de contribuir al desenvolupament dels països del gènere «Sud» i de sensibilitzar l'opinió ciutadana a l'àmbit local.

2. Àmbits de treball: iniciatives de cooperació

2.1. Línies de treball

El Fondo Extremeño Local desenvolupa les seves activitats de cooperació al desenvolupament en dues àrees:

- **Projectes i iniciatives de desenvolupament:** impulsant prioritàriament iniciatives que promoguin el municipalisme, la descentralització, la participació ciutadana, el desenvolupament local, els drets humans i dels pobles, i el desenvolupament sostenible, intentant abordar les causes estructurals de la pobresa.
- **Ajut humanitari i d'emergència:** contribuint a la coordinació d'esforços entre municipis i diputacions, i l'administració autonòmica, entitats financeres, ONG i la societat en general, per enfortir la capacitat d'acció humanitària i d'emergència.

3. Àmbits de treball: iniciatives de sensibilització

Des de l'àmbit de la sensibilització i educació per al desenvolupament es vol contribuir a mantenir l'opinió pública informada sobre la realitat de la pobresa al món, i de les causes i estructures que la perpetuen.

4. Cooperació descentralitzada

4.1. Agència de Desenvolupament Local a Santa Cruz (Bolívia)

Entre les iniciatives que ha impulsat el Fondo Extremeño des de la seva constitució, destaca la posada en marxa d'una Agència de Desenvolupament Local als municipis de Puerto Suárez i Puerto Quijarro, al departament de Santa Cruz (Bolívia), finançada pels municipis de Cedillo i Casar de Cáceres amb un pressupost de 6.000 euros. L'Agència va començar a funcionar amb la celebració del *I Encuentro Internacional sobre Desarrollo Local*, que va tenir lloc al gener de 2003 en sengles municipis bolivians, i que va comptar amb la presència de nombroses autoritats locals, departamentals, i del govern bolivià, així com representants d'ONGD amb presència a la zona. Aprofitant l'estada a Bolívia d'una delegació d'autoritats locals extremeñyes i del Fondo, es varen mantenir contactes amb el coordinador de l'Oficina Tècnica de Cooperació (OTC) de l'AECI i l'ambaixador de l'Estat espanyol a Bolívia.

4.2. Jornada sobre Cooperació Internacional al Desenvolupament des de l'àmbit Local

A l'àmbit de la sensibilització es va impulsar un projecte sobre cooperació al desenvolupament adreçat a municipis de la província de Badajoz, finançat per la corresponent Diputació. Es varen dur a terme diverses activitats entre les quals destaca la *Jornada sobre Cooperación Internacional al Desarrollo desde el ámbito local*, celebrada a Badajoz al gener de 2003, que va comptar amb la presència de 80 participants. És prevista igualment l'edició d'un manual adreçat a les entitats locals d'Extremadura sobre l'estructura i el funcionament de la cooperació al desenvolupament, inclouent-hi una introducció metodològica a la formulació de projectes i una agenda d'adreces d'interès.

D'altra banda, al desembre de 2002 es va celebrar, en col·laboració amb l'Associació d'Universitats Populars d'Extremadura, una **Jornada de capaciació i sensibilització per a directors d'Universitats Populars**, en què varen participar 30 directors, sobre un total de més de 160 centres adscrits. A finals del 2002 es va participar igualment a les jornades destinades a agents de desenvolupament local que varen tenir lloc a Llerena (Badajoz), i es va impartir una conferència de presentació de FELCODE a l'Escola Universitària d'Infermeria de la Universitat d'Extremadura.

4.3. Signatura de convenis amb la FEMPEX i Caixes d'estalvis

Es varen signar sengles convenis amb la Caja Extremadura i amb la Caja Badajoz. Mitjançant aquests convenis, el Fondo donarà assistència i assessorament a les institucions financeres a les àrees de cooperació internacional que s'inclouen dins de les seves respectives obres socials. Les Caixes esdevenen entitats col·laboradores i aportaran al Fondo, inicialment, 12.000 euros cadascuna.

D'altra banda, es va establir un conveni amb la Federació de Municipis i Províncies d'Extremadura (FEMPEX), en virtut del qual el Fondo Extremeño donarà suport i assessorament als projectes que la FEMPEX duu a terme a l'àrea de cooperació al desenvolupament.

Acte de presentació pública del Fondo Extremeño (Cáceres, 23 d'octubre de 2002)

5. Dinàmica interna

Sense perjudici de les facultats de l'Assemblea General, el Fondo Extremeño està regit i administrat per la **Junta Executiva**, composta per una presidència, tres vicepresidències, una secretaria, una tesoreria i cinc vocals. L'Assemblea General, celebrada a Cáceres el 15 de setembre de 2003, va designar la següent Junta Executiva:

President:

Juan Andrés Tovar Mena, president de la DIPUTACIÓ de CÁCERES.

Vicepresidents:

Juan María Vázquez García, president de la DIPUTACIÓ de BADAJOZ; Miguel Ángel Morales Sánchez, vicepresident de la DIPUTACIÓ de CÁCERES; Adela Cupido Gutiérrez, diputada de la DIPUTACIÓ de BADAJOZ.

Secretària:

María del Rosario García Díaz, representant de VILLAFRANCA de los BARROS

Tresorer:

Gabriel Mayoral Galavís, alcalde de SAN VICENTE de ALCÁNTARA.

Vocals:

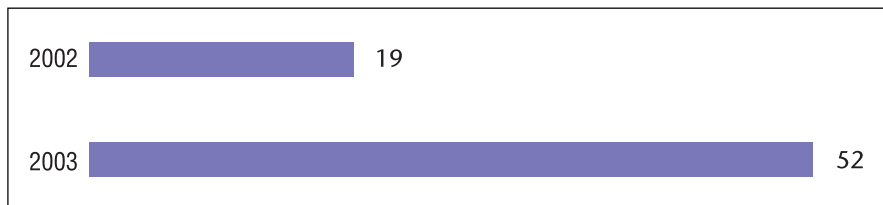
Juan Francisco Monterroso Rubio, alcalde d'ALDEACENTENERA; Moisés Leví Paniagua Martín, alcalde de TORREJONCILLO; José Manuel Acuña Bravo, alcalde de VALENCIA de ALCÁNTARA; José M^o. Ramírez Morán, alcalde d'ALMENDRALEJO; Ramón Rocha Maqueda, alcalde d'OLIVENZA.

Gerent:

Antonio Fuentes Zamora

6. Socis del Fondo Extremeño

Actualment el Fondo Extremeño Local compta amb 52 socis, entre els quals es troben les Diputacions de Badajoz i de Cáceres.

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE DE SOCIS DEL FONDO EXTREMEÑO

Ajuntaments

Aceituna	Mata de Alcántara	El Torno
Albala	Membrío	Torrecillas de la Tiesa
Aldeacentenera	Montánchez	Torrejoncillo
Aldehuela del Jerte	Montehermoso	Torremocha
Almendralejo	Montijo	Valdemorales
Almoharín	Moraleja	Valdetorres
Barrado	Navas de Madroño	Valencia de Alcántara
Benquerencia	Olivenza	Valverde de la Vera
Brozas	Pedroso de Acim	Vegaviana
Burguillos del Cerro	Piornal	Villa del Rey
Caminomorisco	Puebla de la Calzada	Villafranca de los Barros
Casar de Cáceres	Puebla de Obando	Zarza la Mayor
Casas de Millán	Ribera del Fresno	
Castuera	Robledillo de la Vera	Diputacions
Cedillo	La Roca de la Sierra	
Cuacos de Yuste	San Vicente de Alcántara	Badajoz
Herrera de Alcántara	Santa Cruz de Paniagua	Cáceres
Hinojal	Serradilla	
Holguera	Tejeda de Tiétar	

Membres de la Confederació de Fons de Cooperació i Solidaritat

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Portaferrissa, 13 bis, pral.
08002 Barcelona
Tel. 93 412 26 02
Fax. 93 301 90 88
fonscat@pangea.org
www.fonscatala.org

Euskal Fundoa – Asociación de Entidades Locales Vascas Cooperantes

Goikoa Jauregia
Ijentea, 6
20003 Donostia-San Sebastián
Tel. 943 42 85 08
Fax. 943 42 93 85
euskalfond@euskalnet.net
www.euskalfondoa.org

Fons Valencià per la Solidaritat

Poetes Setabenses, 2
46800 Xàtiva
Tel. 96 227 24 60
Fax. 96 227 11 57
oficina@fonsvalencia.org
www.fonsvalencia.org

Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació

General Riera, 113
07010 Palma de Mallorca
Tel. 971 29 70 53
Fax. 971 20 31 30
fons@fonsmallorqui.org
www.fonsmallorqui.org

Fons Menorquí de Cooperació

Carrer de la Pau, 21
07750 Ferreries
Tel. 971 37 35 09
Fax. 971 37 36 12
fmc@infotelecom.es
menorca.infotelecom.es/fmc

Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade

Rúa Varsovia, 4 C, 6ª planta. Área Central
15103 Santiago de Compostela
Tel. 981 55 59 99 – Fax. 981 56 52 03
info@igadi.org
www.igadi.org

Fons Pitiús de Cooperació

Arxiduc Lluís Salvador, 19 baixos
07800 Eivissa
Tel. 971 39 02 98
Fax. 971 30 09 04
fpitius@pangea.org

Fondo Andaluz de Municipios para la Solidaridad Internacional

Colegios Provinciales
Edificio Diputación
Av. del Mediterráneo s/n
14011 Córdoba
Telfax. 957 21 13 37
famsi@eurosur.org
www.andaluciasolidaria.org

Fondo Extremeño Local de Cooperación al Desarrollo

Godofredo Ortega Muñoz, 1, local 11
06011 Badajoz
Tel. 924 22 95 95 – Fax 924 22 95 96
felcode@arrakis.es

